

DOMOVINA

10ta v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
10ta, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za iz-
zemsvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din.
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

k neuspešne trgovine s sadjem

anovini je sadje v najlepšem
e ledenjaki računov ne prekri-
letino. Le žal, da sadjarji tudi
majo pravega dobička. To dej-
comur, ki je zasledoval zadnja
upčijo.

nske zime, ki je uničila na pri-
dve tretjini sadnega drevja in
državah sadovnjake, je pri-
ir dobrih cen za svoje krasno
idko varal. Če ni hotel pustiti
e moral prodati po 1 do 2 Din
ekaj malega ugodneje so pro-
ši sadjarji, ki so poslali ne le
es svoj pridelek na ljubljanski
go se je trudila za boljše vnov-
sadjarska zadruga in je tudi
ov.

bro vedo in jim to tudi trgo-
e kakovost našega sadja prav
ej slabe cene? Neki beograjski
vzrok slabšim cenam našega

sadja v dejstvu, da naši trgovci nimajo v krajih,
bogatih na jabolkih, dovolj primernih skladišč, da
bi tam jabolka spravili ter jih postavili na trg,
kadar je cena ugodna.

Prav resnične so te besede, pa še večja je
naša krivda. Vsa naša običajna sadna trgovina
obstoji iz samih prekupcev, oziroma agentov
tujih, največ italijanskih tvrdk. Blago se naklada
pri nas kar prosto v vagone. Doslej še nismo iz-
vozili iz vse Jugoslavije niti enega vagona sadja
v zabojih. Italijanski kupec šele sortira in vza-
boji blago ter ima poleg dobička še dober glas
za naše sadje, ki ga proda naprej za italijansko.
Slovenski sadjar je ob dobiček, naše sadje pa
nima nikjer v svetu imena. Skrajni čas je že, da
se tudi naša sadna trgovina zgane in si poišče
neposrednih porabnikov za tržno in namizno
vzabojeno sadje. Šele takrat, ko pričnemo po-
šiljati vzabojeno sadje iz države, bomo lahko za-
čeli govoriti o modernem in dobičkanosnem
sadjarstvu.

Pohabljenost je pogostokrat ozdravljiva

Vsak dan srečujemo pohabljenca vsch sta-
rosti. Ni je vasi, kjer bi ne bilo šepavcev, grbcev,
škiljavcev in drugih pohabljenih oseb. Če vpra-
šamo take bednike, od kdaj so pohabljeni, zve-
mo od njih, da so se večinoma pohabili v nežni otro-
ški dobi ali pa že prišli pohabljeni na svet. Dolga
stoletja so smatrali prirojeno pohabljenost otrok
kot kazen za greh staršev ali celo dedov in pra-
dedov in se je vsak izogibal takih siromakov.

Poskusite se vživeti v žalosten položaj pohab-
ljenca, ki ga hudobni ljudje odrivajo, prezirajo in
zasmehujejo. Dvoje poti uberejo pohabljeni v
življenju. Pohlevni se odrečejo vsem pozemskim
nasladam, vzamejo hibo za pokoro in živijo prav
pobožno v tolažbi s plačilom po smrti. Razbrati
pa vidijo v hibi krivico in prično mrziti vse
zdrave ljudi. Zadnjih petdeset let je zdravniška
umetnost v zdravljenju prirojelih in pridobljenih
pohabljenosti zelo napredovala in ugotovila, da
sta pohabljenosti največ krivi ljudska zaostalost
in brezbriznost staršev. Kakor vse druge ne-
prirojene bolezni, tako lahko tudi pohabljenost
preprečimo. Zato si oglejmo, kako nastanejo pohab-
ljenci v otroški dobi.

Vsakdo gotovo pozna po več ljudi, ki imajo
na ven skrivljene noge (o-noge), da bi jim lahko
peljal kar samokolnico vmes, kakor pravi narod.
Nekdaj so sodili, da pridejo o-noge od slabega
povijanja dojenčkov. In res so skrbne matere
povijale dojenčke kakor egiptovske mumije.
Krevljastih otrok pa je bilo vedno dovolj, kar je
že davno dalo slutiti, da je vzrok krivih nog
nekaj povsem drugega. Po dolgoletnih opazova-
njih so končno dognali, da je skrivljenost nog
le posledica rahitide ali angleške bolezni. Ista
bolezen tudi večinoma zakrivlja grbavost. Rahi-
tide varujemo otroke, če jim damo solnca, sve-
žega zraka in če jim matere ne kratijo vse do
šestega meseca glavnega zdravila — svojega mle-
ka. Če otrok ne shodi z letom, je to znamenje,
da je bolan. Matere, nikoli ne silite takih otrok
ne sedeti, ne stati in ne hoditi! Kadar bodo godni,
ne bodo zdržali v postelji, kakor ne vzdrže v
gnezdju godni vrabci. Kostni rahitičnih otrok so
mehke in prav naravno je, da se ukrivijo, saj se
še zdravemu rejenemu otroku pod težo telesca
sločijo noge, ki pa se pri zdravem same sčasoma
naravnajo.

Druga hiba, ki je lahko prav usodna za otroka,
je škiljavost. Dočim se škiljasti moški še spri-
jazni s svojo nadlogo, je škiljavost za žensko
prav trpka ter kazi občutno baš oči, kjer nastaja
prvi pogoj za bodoči njen poklic kot žene in
matere. Težko se najde moški, ki bi vzel za dru-
žico tako deklo. Škiljavec je stalno izpostavljen
neokusnim šalam.

Večino primerov škiljavosti povzroča priro-
jena ohlapnost dela mišic, ki pregibljejo oko.
Nekaj pa je kriva tudi slaba navada otrok, da
zavijajo oči in se neprimerno drže v prvih šol-
skih letih pri pisanju in čitanju. Škiljavost je
danes prav lahko ozdravljiva bolezen, in sicer
z operacijo, ki skrajša ohlapnjene mišice in
spravi tako oko spet v pravo lego. Najbolji čas
za take operacije je otroška doba od štirih do

Stroge kazni za požigalce

se ne strese in koga se nekam
ko zasliši zategljiv glas trombe
o pesem plat zvona ali pa
tovarniške sirene, ki nazna-
či petelin uničiti človeško imo-
rizadetega na beraško palico?!
iko zaradi nepazljivosti ali za-
i nesreč ali pa je ogenj često
žnana je, da izgubi med našim
alstvom poslednjo trohico časti
nepriprav, ki se je predrznil
svojega bližnjega. Gorje po-
l na zatožno klopi pred porotno
otniki so bili napram takim zlo-
no neizprosni. Če bi imeli sta-
sodbah in obsodbah, bi se ne-
da je bilo oproščenih precej
ovarjali zaradi umora, da pa ni
azni požigalec.

cor tudi novi kazenski zakonik
in težko kaznijo vsem onim,
in spravili v nevarnost požara
ižnjega ali ki povzročajo v ne-
požar na lastni imovini.

ga kazenskega zakonika glede
je: **Preprosti požig:** Kdor stori
ini, se kaznuje z robijo do petih
zaporom.

zdrženega z nevarnostjo težje
do dvajsetih let se kaznuje:
s požigom svoje ali tuje imo-
i življenje kakšne osebe ali ne-
i obsegu za tujo imovino, 2.) če
žiga izgubil življenje ali je bil
i, a je mogel storilec za to ve-

zdrženega z nevarnostjo zelo
irtijo, dosmrtno robijo ali robijo

najmanj desetih let se kaznuje: 1.) kdor povzroči
s požigom svoje ali tuje imovine nevarnost za
življenje več oseb, 2.) če je zaradi požiga več
oseb izgubilo življenje ali so bile težko poškodo-
vane, a je mogel storilec za to vedeti v naprej.

Glede malomarno povzročenega požiga do-
loča zakon: kdor povzroči iz malomarnosti (če
vrže od sebe n. pr. tleči ogorek cigarete) požig
na tuji imovini in spravi s tem v nevarnost živ-
ljenje kakšne osebe ali spravi v nevarnost tujo
imovino v velikem obsegu, se kaznuje z zapo-
rom do dveh let ali v denarju do 20.000 Din.

Če je kdo zaradi tega izgubil življenje ali je
bil težko poškodovan, se kaznuje storilec s stro-
gim zaporom nazmanj treh mesecev.

Če je zaradi tega več oseb izgubilo življenje
ali so bile težko poškodovane, se kaznuje sto-
rilec s strogim zaporom najmanj enega leta.

Vse te določbe o požigu najdemo v novem ka-
zenskem zakoniku v poglavju «kaznivih dejanj
zoper občjo nevarnost ljudi in imovine». To po-
glavje vsebuje še tudi določbe o povzročitvi
splošne nevarnosti z eksplozivnimi snovmi, o
pripravljanju in uporabljanju teh snovi, potem o
povzročitvi splošne nevarnosti na kakšen drug
način brez eksplozivnih snovi, o povzročitvi po-
plave itd. itd. Toda vsa ta poslednja kazniva
dejanja so razmeroma zelo redka in zato ne to-
liko zanimiva. Tudi ona kazniva dejanja, ki jih
vsebujejo še ostala poglavja jugoslovenskega
kazenskega zakonika, ki jih nismo obdelali, se
prijetijo pri nas na deželi sila redko. Iz tega raz-
loga smo se omejili v naši razpravi o novem
jugoslovenskem kazenskem pravu le na ona po-
glavja, o katerih se naši podeželski čitatelji po-
gosto pomenkujejo in kramljajo o njihovih po-
sledicah ter s tem zaključujemo to razpravo.

petih let. Sicer se pa tudi v poznejših letih škljavost prav s pridom operira.

Ozrmo se še na razne šepavce. Večina šepavosti nastane zaradi neprevidnega ravnanja z malimi otroci, dočim je prirojena šepavost bolj redka. Oče nosi n. pr. svojega otročička tako, da mu sedi na rami, po sobi. Otrok veselo poskakuje in kaj rado se dogodi, da omahne in ga oče komaj vjame za nožico. Otrok zajoče in kaže bolečine v nogi. Po navadi ga namažejo s kakim mazilom in mu navežejo kakih rastlin na nogo. Čez nekaj tednov otrok spet shodi in starši vidijo žalostni, da šepa. Vendar se tolažijo venomer, da bo že bolje. Otrok rase, z njim pa šepavost. Staršem je hudo, da si ne znajo pomagati. Pa vendar bi lahko pomagali otroku, če bi ga dali v bolnišnico.

V ljubljanski javni bolnici imamo nalašč za pohabljenе otroke oddelek, ki ga vodi že sedmo leto g. primarij dr. Minař. Prav skromni so bili

početki, danes pa so uspehi takšni, da bo treba oddelek povečati. Tu dela večša roka strokovnjaka vsak dan čudeže. Žalostna privede mati svojega edinčeka, ki poskakuje ob berglji: «Gospod zdravnik, usmilitе se revčka! Kako se bo sirota preril skozi življenje!» Gospod primarij skrbno pogleda nogo in potreplja mamico po rami: «Upam, da bo še mogoča pomoč!» Kdo popiše srečo mater, ko prihajajo po ozdravljene pohabljenice in vidijo, da je izgubil grbavec grbo in da skače kruljevec veselo po sobah.

Napisal sem te vrstice, da opozorim starše, da pri pohabljenosti niso potrebne solze, vzdihovanje in udanost v usodo, temveč skrb in dolžnost, da jih oddajo v bolnico, če le mogoče, že v predšolski dobi. Takrat se dá ozdraviti pohabljenost dosti bolje kakor v poznejših otroških letih.

Politični pregled

Pred državnim sodiščem v Beogradu se vrši še vedno

zasliševanje zagrebških teroristov.

Vsi taje večinoma vse, kar so sami priznali v teku preiskave. Pri zasliševanju pa često zaidejo v protislovja, tako da jim tajenje ne bo nič pomagalo.

Na svojem potovanju po Dunavski banovini je napovedal predsednik vlade general Pera Živković znižanje davkov, ki bo izvedeno postopno. Te dni je izdal ministrski predsednik tudi odlok, s katerim so črtani vsi dispozični in reprezentančni fond v banovinskih proračunih.

Poleg tega bodo proučene še enkrat vse velike postavke v banovinskih proračunih, ki bodo omejene na najnižjo dopustno mero. Ta odlok je pozdravil vsak državljani z veseljem.

V Indiji bo menda pričela sedaj po dolgem obetanju angleška vlada krepkeje nastopati

in bo poskusila s pomočjo vojaštva zadušiti že prenevarne oblike indijskega gibanja za osamosvojitve. Prvi odločni korak k temu je bila

aretacija voditelja indijskih nacionalistov Gandija,

ki je pozival svoje rojake, naj ne kupujejo angleškega blaga, naj prenehajo s plačevanjem davkov in naj odklanjajo vsako sodelovanje z angleškimi oblastmi. Gandi je sicer pri tem vedno pristavljaj, naj vrše Indiji vse to na nekrvav način in s kolikor mogoče veliko pomirljivostjo. Njegovi nauki pa niso bili nič kaj posebno vpoštrevani, ker se indijski narod zaveda, da je mogoče v današnjih časih izvojevati neodvisnost in svobodo samo s krvavo borbo na življenje in smrt. Zaradi tega so

vedno pogostejši spopadi med indijskimi nacionalisti in angleškimi četami,

v katerih sodelujejo najožji prijatelji Gandija. Angleži so razmeroma dolgo časa molče opazovali razvoj dogodkov ter se zadovoljevali samo z najnujnejšimi protiukrepi. Končno pa je tudi njim minulo potrpljenje ter so pričeli trdneje napenjati vajeti. Vprašanje pa je, ali se jim bo na ta način posrečilo pomiriti Indijo, ker se je indijsko ljudstvo poslednjih deset let tudi mnogo naučilo ne samo pri opazovanju borbe malih evropskih narodov za osvobodjenje, temveč tudi pri

neposrednih sosedih Kitajcih, ki so v kratkem času temeljito obračunali s tujimi gospodarji.

V London in Pariz je potoval avstrijski zvezni kancelar dr. Schober,

kjer se je sestal z najuglednejšimi angleškimi in francoskimi državniki. Namen njegovega potovanja je bil, obrazložiti tem krogom pravo politično in gospodarsko stanje Avstrije in jih pridobiti za to, da bi pristali na veliko avstrijsko investicijsko posojilo, ki ga Avstrija zelo potrebuje. Po izjavah dr. Schobra je pričakovati, da bo to posojilo v kratkem odobreno in razpisano.

Dočim se je dr. Schober vozil po inozemstvu in dokazoval svetu, da niso prilike v Avstriji daleko tako nevarne, kakor so jih slikali še pred nedavnim časom različni novinarji, pa so

nadaljevali voditelji levčarskih in desničarskih bojnih organizacij z velikimi pohod svojih organizacij.

Posebno velik je bil pohod v St. Pölten, kjer je le malo manjkalo, da se nista oba tabora spoprijela. Le odločnemu nastopu orožništva in zbranega vojaštva je pripisovati, da ni prišlo do hujših dogodkov. To početje seveda ne gre avstrijski vladi prav nič v račun; zato ni čudno, da je obljubil zvezni kancelar dr. Schober s posebnim pismom na svet Društva narodov, da bo v kratkem izdelal načrt novega zakona o nožni in posesti orožja, ki bo pomenjal razorožitev bojnih organizacij. Vprašanje je le, ali bo pri tem uspel.

V Španiji se vrši še vedno ljuta borba med monarhisti in republikanci,

ki menijo, da je prišel sedaj njihov čas. Vlada generala Berenguerja pa jih prijemlje precej trdo ter je čuti sleherni dan o krvavih spopadih, v katerih strelja policija na republikanske demonstrante.

Iz Rusije prihajajo, kakor je že običajno, vesti o neprestanih smrtnih obsodbah raznih protiboljševiških zarotnikov.

Precej hud poper je bil za boljševike potek prvega maja po vsem svetu, ki je pokazal, da bodo morali ti gospodje, ki neprestano tolažijo ruski narod z zlato dobo po nastopu svetovne revolu-

GUSTAV STRNIŠA:

Francozi in rokovnjači

(Dalje.)

«To sem jaz!» je presunilo Matevža. «Ne, ne! Ni res! Ne sme biti!» se je branil s poslednjo silo. Pričel je kričati na pomoč. Njegov glas je bil šibek, ubit. Čul ga je komaj sam.

Velesovska cerkev se je še vedno črtala pred njim.

Presunilo ga je:

«Tjakaj pojdem, pomolim!»

Zdaj je celo pozabil, da je ta cerkev samo prikazen, da on tava po mrzlem ruskem gozdu brez konca in kraja in da mora kmalu umreti.

Po vseh štirih se je plazil proti cerkvi. Vedno se je umikala pred njim in ostala v enaki oddaljenosti.

Še enkrat se je dvignil, sklenil roke in šepnil:

«O, Marija velesovska, usmili se me! Prosi zame in za njo! Pomagaj nama!»

Onesveščen se je zgrudil v sneg.

Nekaj časa je bilo vse mirno. Nato je zahrulil veter, ki se je kmalu pomiril.

Pričelo je polahno snežiti.

Matevž se je spet trenutno zavedel. Nevede se je splazil pred širok grm. Videl je nad seboj belo prcprgo snega, ki je postajala vedno debelejša.

Skušal je še enkrat jasno misliti, se dvigniti.

Ničesar ni mogel. Zaprl je oči in spet izgubil zavest.

Sneg je padal, padal!

Volitev glavarja.

Rokovnjači so bili zbrani v Vašku za šenturško goro.

Ves gozd je bil dobro zastražen, da bi kdo ne motil ta večer rokovnjaške družbe, ki se je zbrala na važno posvetovanje. Rokovnjači so volili novega glavarja.

Tabor je bil zelo živahen. Rokovnjačke so z mrzlično naglico pripravljale jedila. Možaki so se zbirali pri velikem ognju, ki je gorel sredi taborišča.

Vstal je sivi Hleban, si obrisal tenke bele brke, se ozrl po svojih tovariših in zahreščal:

«Ker sem najstarejši med vami, grča med grčami, imam pravico, da vodim volitve. Izdajalci so bili krivi smrti našega mogočnega glavarja Dondeža. Res je bil zadnji čas neznosnosti, toda naš glavar je bil. Izdajalstva ni zaslužil. Gorje izdajalcem! Bojte se, če ste kateri med nami!»

«Gorje izdajalcem!» so zakričali rokovnjači.

«Bratje bodimo med seboj!» je nadaljeval Hleban. «Če se bomo sovražili, rvali drug proti drugemu, ne postanemo nikoli več močni! Kakor pleve nas bo raznesel veter in za rokovnjači ne bo ostalo ne duha ne sluha. Naši sovražniki nas bodo polovili kakor šibke miši, izgubljeni bomo!»

«Tako je prav! Prav imaš, sivec!» so kričali tovariši.

«Ali veste, kaj nas slabi? Ali slutite, kdo je glavni vzrok naših preprirov, naše jeze in sovraštva? To pač lahko uganete! Nihče drugi kakor naše babe, naše rokomavharice!»

«Proč z njimi!» so zakričali nekateri, ki so mislili, da se bodo spet prav lahko iznebili svojih babnic.

«Da, proč z njimi! Ampak kam? Saj so ljudje kakor mi, ne pa živali. Okomatali smo se v zakonske vozičke, ki so težki, da se potimo. Zdaj jih moramo vleči ali pa poginiti! To ni nič, tisto večno menjavanje babnic! Kdor je res rokovnjač, naj ima samo svojo babo, ne sme je prezirati in zamenjati, da ne zaneti prepira in ljubosumnosti. Postanimo pravi možje! Premagajmo se nekoliko! Vsak naj potrpi s svojo babo; sam si jo je naprtil, zdaj naj jo ima! Kar je pa samcev, naj raje puste rokovnjaške babe, če so količkaj pametni! Če pa hočejo katero izbrati, naj si jo izbero, ampak potem zbogom zlata prostost! V taborišče ženščin pa prej ne smejo privedi, dokler niso poročeni!»

Nekateri so bili zelo zadovoljni.

Mali Primček pa, ki je bil znan babjek, se je kisló držal in nekaj ugovarjal.

«Ti, pritlikavec neugnani! Če ti ne boš dal miru, tebi bomo pa že posvetili! Staro Marušo dobiš za ženo. Zaklenili te bomo z njo štiri-najst dni v glavarjevo votlino. Potem boš vsaj vedel, kakšen vrag je baba!» je zapretil Hleban.

«Zdaj pa volimo!»

«Da, da! Volimo! Volimo!» so kričali rokovnjači. Enaintrideset rokovnjačev je imelo volilno pravico. Ostali niso smeli voliti, ker so bili še začetniki.

Sivi Hleban je odlomil trideset enako debelih in dolgih brezovih paličic, dočim je bila enaintrideseta nekoliko daljša.

cije, na to še dosti časa čakati. Potek prvega maja je pa za vse mir in red ljubeče ljudi nov dokaz, da postajajo široki sloji delovnega ljudstva vedno bolj preudarni in da ne nasedajo več lepim, a praznim besedam.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

MODERNO PAŠNIŠTVO.

V čem pa obstoje moderni pašniki, se bo eden ali drugi vprašal? — Taki novodobni pašniki se razlikujejo od starih in običajnih naših pašnikov v tem, da so bolj racionalno obdelani in oskrbovani, zaradi česar so tudi uspehi na teh pašnikih veliko večji.

Ti pašniki se odlikujejo že od daleč po bujni ruši in po ograjah, s katerimi so razdeljeni v več delov, kakor tudi po tem, da ležijo večinoma v bolj ravnih njivskih legah. Značilno zanje je tudi, da so umetno napravljene, namreč s posetvijo. V tem se ločijo od naravnih pašnikov, ki so nastali naravnim potom. Za moderne pašnike so porabili na Nemškem in drugod njivske in ravne lege. Sicer se pa tudi naravni pašniki lahko modernizirajo, če jih smotrno oskrbujemo in pravilno izrabljamo.

Drug znak modernih pašnikov vidimo v tem, da so ti pašniki močno gnojeni, tako kakor pravilno gnojene travniki. Temu gnojenju je pripisati, da je ruša tako bujna in rodovitna. Prav v tem pogledu se bistveno ločijo od naših zanemarjenih gmajn, ki so poraščene z raznim plevelom namesto z dobrimi travami. Po modernih pašnikih je ruša tudi čista in vseskozi tečna. Živina se na njej dobro počuti in redno napase.

Kakor sem zgoraj navedel, se odlikujejo ti pašniki pa tudi po tem, da so razdeljeni v več pašniških delov in da so ti deli trdno ograjeni. S pašo se namreč kolobari. Ko je en del popasen, pride živina na drugega in tako dalje, dokler se zopet ne povrne na prvega, ki se med tem časom zopet na novo obraste. S takim kolobarjenjem se popasena ruša najbolj opomore, živina pa redno in do dobrega nasiti.

Po teh smernicah bi se moralo pašništvo povsod gojiti, da bi nam več neslo, kajti pašniki so ravno tako hvaležni za vse, kar jim dobrega storimo, kakor druga zemljišča in druge kulture.

Z moderniziranjem pašnikov se je pri nas že pričelo pred vojno, samo da nismo s tem pašništvom daleč dospeli. Imeli smo pašnik na Robežu, na Ivju, pri Horjulu, na Travnici gori pri Sodražici itd. Bile so to deloma deželne, deloma družbene in društvene naprave, ki so pa obtičale na mrtvi točki. Danes se nihče več ne meni o teh pašnikih, ki so se pred vojno z velikimi nadejami in zanosom ustanovili. Vojna je na tem veliko kriva. Krivi smo pa tudi sami, ker se za take javne in kmetijstvu namenjene naprave premalo zavzemamo. Vsi ti pašniki so se ustanovili v prikladnih naravnih legah. Manjkalo je le pravega dela in vztrajnosti!

Kakor rečeno, se pa taki pašniki delajo tudi v njivskih legah, z uspehom seveda le po takih krajih, kjer so razen podnebnih tudi posestne in gospodarske razmere za to ugodne. O teh pa povemo prihodnjič svoje mnenje.

Tedenski tržni pregled

ŽIVINA. Ker letos krma dobro kaže, ljudje precej pridržujejo živino, v kolikor je ne prodajajo zaradi pomanjkanja denarja. Cene se drže čvrsto, vendar ne kažejo posebnih razlik.

ZITO. Na ljubljanski blagovni borzi so ponujali 5. t. m. (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo): pšenično, baško, po 242-50 do 257-50 Din; turščico, baško, po 137-50 do 140 Din; moko «0» po 400 do 405 Din.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili zadnje dni v valutah:

1 dolar za 56-20 do 56-40 Din;
dne 5. t. m. v devizah:
100 avstrijskih šilingov za 795-44 do 798-44 Din;
100 nemških mark za 1348-25 do 1351-25 Din;
100 madžarskih pengov za 986-75 do 989-75 Din;
100 italijanskih lir za 295-33 do 297-33 Din;
1 dolar za 56-33 do 56-53 Din;

Rokovnjači so se trenutno odstranili.

Stari Hleban je položil paličice drugo poleg druge na tla in jih pokril s svojo suknjo, da so se videli samo konci.

Kriknil je tovarišem:

«Zdaj pa pridite po starosti!»

Najprej se je prizibal divji Mrkač. Iztegnil je svojo lopatasto roko v sredo in potegnil palčko. Vzel je kar prvo.

Nato je pricinal požeruh Jerin, nikdar sit človek, ves zamaščen, a skrajno zloben. Med vsemi rokovnjači je imel največ umorov na svoji vesti. Hladnokrvno bi z desnico moril, a z levico tlačil v usta zabeljene žgance. Tovariši so ga sovražili. Čeprav so bili sami divji, se jim je vendar ta človek studil.

Nato je prišel Bregar, znan tat, Slapnik, Kofendež in drugi. Nekateri so bili kosmati in grdi ter umazani, polni mrčesa. Drugi so bili snažnejši, da, tudi zali fantje so bili med njimi.

Vsak je vzel svojo palčko, a Hleban jih je opazoval.

Zadnja je ostala zanj. Vzel jo je in se od samega presenečenja skoro sesedel:

«Oslil! Bedaki! Ljudje s kurjimi možgani! Vidi se, kako znate izbirati! Glavarjevo palico ste pustili baš zame! Vsak se je te palice ognil kakor garjevega psa. Pa vendar bi bil marsikateri izmed vas prav rad za glavarja. No, jaz sem palico vzel, glavarjeve časti pa ne vzamem! Še enkrat bomo volili! Vrnite svoje paličice!»

Rokovnjači so jih vrnili.

Hleban in dva tovariša so jih pregledali, če niso kaj zaznamovane.

Spet so vlekli po vrsti.

Zdaj je dobil dolgi konec Jerin. Zakrohotal se je in ga pokazal.

«Glavar bo Jerin!» je zakričal Hleban.

«Ne! Ne bo! Nikoli ne! Nismo zanj!» se je oglasilo več glasov.

«Zakaj pa ne?»

«Že Dondeža nismo marali, ker je imel par umorov na vesti! Ampak on je bil drugačen mož! Jerin je pa morilec, navaden morilec!» so kričali nekateri.

«Če vas polovica glasuje proti njemu, bomo volitve ponovili. Dvigni roko, kdor ni zanj!»

Skoro vsi rokovnjači so dvignili roke.

«Hudiči svetniški! Vi pa ne režete z nožem, če se vam nudi prilika. Hipavci občutljivi! Menda se bojite, da bi vam ne ustrojil kože, kar marsikdo izmed vas zasluži. He, bratci, pokazal bi vam, ampak zdaj ne bo prilike! Fej, kukavičniki!» je upil Jerin in pljunil predse.

Tovariši se niti zmenili niso zanj.

Spet so volili. Zdaj so izvolili Gregorača.

«Prevzamem čast, ki mi jo zaupate, tovariši! Pojdimo, izpijmo ga na naše zdravje par bokalov!» je zavpil zadovoljni rokovnjač.

Komaj so se pripravili, da bi pričeli gostijo, so se javile straže z novico, da prihajajo vojaki.

Pričelo se je streljanje. Babe so pobegnile v hosto. Vojaki so jih pustili v miru.

Tisti dan sta padla dva mlada rokovnjača, ki niti dobro vedela nista, za kaj gre. Je pač

100 francoskih frankov za 220-95 do 222-95 Din;
100 češkoslovaških kron za 167-06 do 167-86 Din.
Istočasno se je trgovala Vojna škoda po 426 Din.

Sejmi

12. maja: Planina pri Brežicah, Koprivnik, Zagorje ob Savi, Velika Loka, Lemberg.

13. maja: Gradac, Poljčane.

16. maja: Moravče, Kočevska Reka, Trzič, Studenec pri Krškem, Krka pri Litiji, Vojnik, Pilštanj, Rac-Kaniža.

Kratke vesti

— Poštna hranilnica kraljevine Jugoslavije plačuje na hranilne vloge oblastnih zadrug za kmetijski kredit po rešenju gospoda ministra za zgradbe šestodstotne obresti za poljubno visoke vloge.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Občina je izvedla potrebno kanalizacijo v Gorenji vasi s tem, da je napravila kanal iz cementa od Mikličeve hiše direktno v potok. Poprej se je vsa nesnaga razlivala po vasi, da je bila pot skozi vas včasih skoro neprehodna. Ta del vasi je dobil sedaj kar drugo prijaznejše lice. — Tudi cesta mimo Ambrožiča in Sokolskega doma bi že bila dograjena, če bi ne bilo par trmoglavcev, ki nočejo zlepo odstopiti za cesto potrebnega sveta. — Zapustil nas je davkar g. Zabkar, ki je premeščen v Ormož. Veselega družabnika, ki je tudi na sokolskem odru rad nastopal, bomo težko pogrešali. Njemu in cenjeni rodbini želimo mnogo sreče v novem kraju!

GORENJI LOGATEC. Tudi pri nas se pripravljajo tla za ustanovitev krajevnih protituberkulozne lige. V nedeljo 4. t. m. dopoldne se je v tukajšnji občinski posvetovalnici ob zadostni udeležbi tukajšnjega občinstva vršilo predavanje, pri katerem je g. Muschet stvarno in temeljito pojasnjeval pomen lige. Žal, je bilo ta dan, ki je bila Florijanova nedelja, na gasilskem zletu in pri veselici na prijaznem Ravniku precej ljudi zadržanih, ker bi sicer bila udeležba številnejša.

tako, da največkrat plača z življenjem tisti, ki je nedolžen, a obešnjak živi mirno in zadovoljno!

Jerin, Hleban in Gregorač so pa bili ujeti.

Jerin je bil obstreljen, tudi Gregorač je dobil v roko kroglo.

Ostali so ušli.

Jerin je bil zaradi svojih hudodelstev obsojen na smrt. Ustreljen pa ni bil, ker se je sam obesil na svoj pas. Tovariša sta ostala zaprta po petnajst let. Ko sta prišla iz ječe, sta bila že oba starca. Preživljala sta se odslej z beračenjem. Pa ljudem sta pripovedovala, kaj sta doživela in da sta bila med glavnimi rokovnjači. Marsikdo jima je zato kaj dal. Drugi so ju pa baš zaradi tega podili iz svoje hiše.

Odslej se rokovnjači niso nikjer več čutili varni. Shajali so se tu in tam, izvolili so za glavarja Kofendeža, a tistega reda in moči niso imeli nikoli več.

Rokovnjaška nadloga je pa vendar še desetletja nato rogovilila po Gorenjskem.

Zadnje so ujeli kmetje okrog leta 1855. v cerkljanski okolici. Pretepli so jih tako, da so kar obležali. Tako pretepane so pripeljali v Kamnik k gosposki. Eden jim je že med potjo umrl.

Gosposka je pa imela spet svoje pravice in je dejala, da kmetje ne smejo sami nalagati rokovnjačem kazni. Tako so v Kamniku kar vse zaprli, kmete in rokovnjače, da so tudi kmetje okusili težko roko pravice.

«Dalje prihodnjič.»

Vkljub temu je ob končanem predavanju prijavilo svoj pristop že toliko članov, da je ustanovitev tukajšnje krajevne lige možna ter se bo v najkrajšem času sklical ustanovni občni zbor, pri katerem bo predaval strokovnjak-zdravnik. Zeleni pa bi bilo, da bi se zanj zanimalo tudi tukajšnje učiteljstvo ter šolska in odrasla mladež.

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU. (Smrt na kosa.) Pred kratkim je preminul zvest naročnik «Domovine», posestnik, gostilničar in lesni trgovec g. Franjo Raček v starosti 52 let. Za časa vojne se je bojeval ob Doberdobi, kjer je dobil strel v trebuh, in to je bil vzrok, da je moral v prezgodnji grob. Bil je dober in plemenit mož. Ohranimo ga v blagem spominu!

KONJICE. Uradnik na tukajšnjem sodišču g. Slavko Slemenik je bil odlikovan s srebrno kolajno za državljanske zasluge. Izročil mu je odklovanje starejšina okrajnega sodišča g. Mihelič ob navzočnosti vsega uradništva in sodnikov. — Za ječarja pri tukajšnjem okrajnem sodišču je imenovan g. Žmover, bivši orožniški podnarednik v Konjicah.

SV. ANA V SLOVENSkih GORICAH. Novo-ustanovljeno prostovoljno gasilno društvo pri Sv. Ani v Slovenskih goricah bo priredilo svojo prvo veselico na prostem s srečolovom 11. t. m. ob dveh popoldne. Ker je društvo novo, je potrebno vsestranske podpore od sosednjih društev, zato se pričakuje obilna udeležba. — Po naših gričih sedaj najlepše cvete sadno drevje, ki obeta bogato letino. Po vinogradnih parcelah se opaža, da gineva šmarnica in da se prav pridno zasaja žlahtna vinska trta.

HUDA JAMA. Potek 1. maja pri rudniku Laško je bil prav miren. Na vse strani so se organizirali izleti. Vsa rečiška dolina je dobila že zgodaj zjutraj praznično lice. Ves dan je bilo videti med delavci lepo razpoloženje, ki so ga podkrepili še s popevanjem pesmi.

BREŽICE. (Smrt na kosa.) Umrla je dne 28. aprila v Zverinjaku pri Brežicah gospa Mica Derendova v 68. letu starosti. Pokojnica je bila v svoji okolici splošno spoštovana gospodinja, ki je vzgojila pet sinov in hčera v narodnem duhu. Pokojnica je mati znanega ljubljanskega trgovca g. Frana Derende. Naj ji bo ohranjen blag spomin, rodbini naše iskreno sožalje!

BUČEČOVCI PRI LJUTOMERU. Naše domače prostovoljno gasilno društvo bo priredilo 25. t. m. na vrtu g. Franca Zitka veliko javno tombolo s prav lepimi dobitki. Za tri dinarje, ki je malenkostna vsota, lahko zadeneš na eno karto novo prvovrstno kolo, kompletno drvarnico, 1000 Din gotovine ali pa 85 kg najfinejše pšenične moke. Zraven teh bo še tudi nad 350 manjših dobitkov. Začetek točno ob treh popoldne. Po tomboli prosta zabava s plesom. Godba prvovrstna. Za okrepčila je preskrbljeno. K obilni udeležbi vabljeni.

SV. TROJICA V HALOZAH. (Smrt na kosa.) Umrla je te dni v cvetu mladosti za jetiko mladenka Tilika Rusova, posestniška hči v Stanošini. Pokopali smo jo ob veliki udeležbi vaščanov. Zapustila je mater čisto samo na posestvu. Pokojnica je bila poštena in pridna mladenka. Naj počiva v miru ter ji naj sveti večna luč! Najlepša hvala gospodu župniku Francu Jazbinšku za tolažilne besede, dekletom za vence ter vsem, ki so jo spremili na zadnji poti. Bog jim naj poplača vse!

MALA NEDELJA. Za 18. t. m. nameravana prireditev Narodnega kulturnega društva bo nepreklicno v nedeljo 25. t. m. ob pol štirih popoldne. Na sporedu bodo velezabavna igra, godba in ples. Že sedaj vabimo vse, tudi sosednja društva, naj pridejo v nedeljo 25. t. m. v obilnem številu v Društveni dom k Mali Nedelji.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Prostovoljno gasilno društvo v Šmarju pri Jelšah je izvolilo na svojem občnem zboru naslednje ugledne in spoštovane tržane za častne člane: zdravnika g. dr. Rakeža, šolskega upravitelja g. Šumra, odvetnika gosp. dr. Hrašovca in trgovca g. Gajška.

SV. ŠTEFAN PRI ŠMARJU. Tukajšnja Javna ljudska knjižnica je slavila v nedeljo 27. aprila dvajsetletnico ustanovitve. Prva ustanoviteljica sta bila takratni nadučitelj g. Pavel Flerè in viničar g. Tone Malgaj, ki načeljuje temu društvu že 19 let. Od dobrotnikov društva so trije že pokojni: župnik Zdošek, Tone Zaherl (Zobec) in Taljanova Micika. Slava pokojnim dobrotnikom! Med onimi, ki še živijo, so g. Vekoslav Spindler, takrat novinar v Celju, sedaj v Mariboru, g. Martin Strašek, gospa Ema Planinškova, ki daje društvu brezplačno lokal na razpolago, Zveza kulturnih društev v Ljubljani in še mnogo drugih.

Od prvih članov je še danes osem članov zvestih temu društvu. Vseh članov je sedaj 46. Knjižnica ima knjižnica nad 300. Knjižnica ima dva oddelka, enega za odrasle, drugega za šoli odraslo mladino. V nedeljo 18. t. m. priredi knjižnica v Šentjanžu pri Orehovškem prijateljski sestanek, na katerega so vabljeni prijatelji dobre knjige. Na svidenje! V primeru slabega vremena se sestanek preloži na poznejši čas.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Kakor smo že svoječasno objavili, se bo vršila v nedeljo 11. t. m. velika telovadna akademija Sokolskega društva Sv. Jurij ob Ščavnici. Nastopili bodo vsi oddelki s prostimi vajami in z vajami na bradli. Poleg tega bodo na sporedu še pevske točke in deklamacija. Vabimo vse jurjevsko občinstvo ter okoliška društva, da posetijo to našo prvo samostojno, v večjem obsegu zasnovano prireditev. Starši, pridite pogledat, kaj se je vaša deca v kratkem času naučila v sokolskih vrstah! Pridite tudi tisti, ki nam svoje deee doslej niste še zapali, da se hoste sami prepričate, da bo le v največjo korist vaših otrok, ako jih boste pošiljali k sokolski telovadbi!

ROGAŠEVCI. V nedeljo 27. aprila je uprizoril dramski odsek «Ledavskega glasa» tridejanko, veseloigro «Stari grehi», ki je dobro uspela. V kratkem uprizori odsek tridejansko dramo «Tragična ženitev», ki jo je spisal g. Černy, upravitelj šole pri Sv. Juriju. Pri zadnji gri se je opazilo, da je manjkalo mnogo oseb, ki sicer redno posečajo uprizoritve. To ni prav, da se opušča poset prireditev, ki prizadevajo igralcem mnogo truda.

DOMAČE NOVOSTI

* Kraljica Marija s princei v Splitu. Dvorni vlak z Njenim Veličanstvom kraljico Marijo, prestolonaslednikom Petrom in princema Tomislavom in Andrejem je predzadnjo sredo prispel v Split, ki je bil ob tej priliki ves v jugoslovanskih zastavah. Na obali se je bila zbrala velika množica ljudstva ter zastopniki oblastev in društev z banom dr. Tartaglio in županom dr. Račićem na čelu. Ko je dvorni vlak privozil na postajo, je vojaška godba zaigrala državno himno, ki so ji na-

Soteščan:

Grob ljubezni

Povest iz vaškega življenja.

(Dalje.)

Ker se je zgodila pri sestavljanju tega listka v zadnji številki «Domovine» velika pomota, priobčujemo nadaljevanje danes še enkrat v pravilni obliki.

Prišel je sladko in skoro nekoliko boječe: «Oče, katero dekle vam najbolj ugaja na Cvetu?»

«Hm, nisem več fant, da bi presojal dekleta. Pridna so in poštena, ne vem pa, na katero misliš...»

«No, kaj pa mislite o Tavžlevi Minki?»

«Albin, tega vendar ne nameravaš. Tavželj me sovraži, Bog mu odpusti. S takimi ljudmi ne sklepaj sorodstva.»

«Oče, Minka ima drugačno srce. Prava mučenica je pri svojem trdosrčnem očetu.»

«Odnehaj, ako hočeš dobro nam in samemu sebi. Tak zakon bo preklet, ne pa blagoslovljen.»

«Ne morem, oče. Z Minko sva že dolgo zaročena. Spoznal sem njeno zlato srce, ki je več vredno nego bogastvo. Rešiti jo hočem trpljenja, zakaj Tavželj je nedavno razkril najino prijateljstvo ter ga hoče siloma razdreti. Med nama je izdajalec, ki neprenehoma spletkari...»

«Beži, sinko! Boj se posledic!» Brinjar se je zasolil, vele koščene roke so se mu tresle od slabosti.

«Ako ne dovolite, da se oženim, pa pojdem po svetu», je skušal očeta oplasiti. «Še ta mesec odidem v Argentino.»

«S trebuhom za kruhom!» je osupnil. «Iz rodnega kraja v puščavo...»

«Marsikdo je že našel ondi svojo srečo.» Mladeniču se je poznalo na obrazu, da ne verjame temu, kar je pravkar izgovoril. Mnogo slabega je že slišal o deželi, katero je omenil. Res je odšlo tjakaj iz bližnjih vasi nekaj fantov, ki pošiljajo žalostna poročila. Nekateri delajo v kamenolomih, kjer se jih mnogo ponesreči, drugi pa se ukvarjajo s kmetijstvom in lovijo boren zaslužek. Radi bi se vrnili, a nimajo denarja.

«Čim dalje pojdeš, tem dalje ti bodo kazali, ga je oče svaril pred tujino. «Boljša je domača zemlja kakor na tujem zlata ruda. Kar je tu okrog pohablencev, vsi so se vrnili iz tujih krajev.»

«Oče, nikamor ne pojdem, ako mi zapišete posestvo in dovolite, da vzamem Minko...»

«Saj bi ti je ne branil, ako bi ne bila Tavžljeva. Starec bo divjal kakor obseden. Prav na poročni dan ti lahko napravi sramoto...»

«Kadar bo videl, da nič ne opravi, bo odnehal. Morda nam bo poroka prinesla mir in spravo.»

«Morda še ni gotovo... Bolj verjetno je, da se bo pravo sovrašтво šele začelo. Prav zares me skrbi, kaj bo še vse iz tega nastalo...»

«Nič vas ni treba skrbeti. Res bo nekaj ovir, katere bo treba premagati, in potem bo končano.»

«Pa naj bo v božjem imenu. Dovolj si star, sam boš trpel, kar ne bo prav. Proti Minki niman, ničesar, toda oče je grča. Nič si ne dá dovedati, tako je svojeglaven.»

«Konec bo tudi njegove trme. Videl bo, da ne more skozi zid, in to ga bo ugnalo.»

«Tega bržkone ne bom dočkal. Naj bo, kakor hoče, samo da bi nam ne škodovalo. Jaz vam najbrž ne bom v nadlego, smili pa se mi Cilka, ako

bo morala zaradi tega trpeti. Zato je ne morem zapustiti. Izgovoril ji bom lepo doto, saj je edinka. Posestvo je brez dolga, vse je v najboljšem redu.»

«Dajte ji, kolikor hočete, nič vam ne odrekam. Vse je še vaše, ne bom vam ugovarjal.»

Domenila sta se natanko o doti in užitku, pa tudi, kdaj pojdejo na sodišče delat izročilno pogodbo. Z njimi pojde takrat tudi Minka, da napravijo obenem še ženitno pismo. Prav za prav bi moral biti zraven tudi Tavželj, a se ga niso upali povabiti. Vedeli so, da ne bo nič obljubil, zato je pač vseeno, čeprav izostane.

V žlamborju Tavžljeve hruške je ležalo drugo jutro obširno pismo, ki je Minki pojasnilo vse, kar so se domenili. Vsaka druga bi bila veseta takega poročila, Minka pa je pritiženo vzdihnila, pri srcu jo je zbolelo. Bala se je trenutka, ko bo treba oditi z Albinom na novo pot življenja. V duhu je čula očeta, kako jo bo ozmerjal. V mislih je iskala zavetja, kam bi se umaknila.

Ko se je odpravljala z doma, je bil oče k sreči odsoten. Odšel je po opravkih, a ko se je vrnil, jo je takoj pogrešil. «Kam pa je šla?» mu je Lila prva bešeda.

«Pa res ne vem, kam je izginila», se je Ančka boječe izgovarjala. «Kdo vé, kam jo je neki odneslo?»

«Zato je pa tako, ker hodijo otroci po svojih potih. Čim se kam odstranim, že pohajate in lenarite. Tega pa ne trpim, to nam bo škodovalo. Na streho so že zmetali berači svoje palice», je pokazal na kozolec z golim ostrejšem.

«Popraviti jo je treba», je omenil Mihec. «Krovca morate naprositi.»

vožni navdušeno vzklikali. Mestni župan in ban sta pozdravila kraljico ter visokim gostom želela pijetno bivanje v Splitu. Kraljica ostane v Splitu mesec dni.

*** Izmenjava upravnega ter nadzornega odbora Kranjske hranilnice.** Ban g. inž. Serbec je nedavno razrešil upravni odbor Kranjske hranilnice, ki je bil imenovan še od bivše ljubljanske oblastne skupščine. Obenem je g. ban imenoval novi upravni odbor, ki se je konstituiral tako-le: predsednik: dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani, podpredsednik: Rado Hribar, industrijec v Ljubljani; člani: Franc Finžgar, mestni župnik in pisatelj; dr. Karel Kuhelj, odvetnik; Jernej Pinter, bivši ravnatelj Jadranske banke in posestnik; Jurij Verovšek, veletrgovec, in dr. Niko Zupanič, direktor etnografskega muzeja, vsi v Ljubljani, ter dr. Janko Kovačec, ravnatelj Oblastne hranilnice v Mariboru. Obenem z upravnim odborom je bil izmenjan tudi nadzorni odbor, v katerega so imenovani: Alojzij Pavlin, posestnik in trgovec v Podbrezju; Anton Meden, posestnik in župan v Begunjah nad Cerknico; dr. Ivo Česnik, odvetnik v Novem mestu, in Anton Rudež, veleposestnik v Ribnici. Dosedanji upravni odbor je bil sestavljen tako-le: predsednik Ivan Avsenek, bivši oblastni poslanec in posestnik v Ljubljani; podpredsednik Karel Čeč, ravnatelj Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani; člani: Franc Finžgar, mestni župnik v Ljubljani; dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani; dr. Friđerik Luckmann, odvetnik v Ljubljani; Gabrijel Oblak, župan in tvorničar v Dolenjem Logatcu; Vinko Resman, župan in veletržec v Radovljici. Od prejšnjih članov nadzorstva so izpadli: Hinko Lebinger, župan v Litiji, Ranzinger, spediter v Ljubljani, in Skubic, dekan v Ribnici, tako da je ostal v nadzorstvu samo dr. Česnik. Stari upravni odbor je bil izvoljen za štiri leta od prejšnje ljubljanske oblastne skupščine. Od starega odbora sta ostala v novem odboru torej samo dr. Vladimir Ravnihar in župnik Franc Finžgar.

*** Šestdesetletnica gasilnega društva v Laškem.** Na binkoštno praznike bo slavilo pristočno gasilno društvo v Laškem 60letnico. Menda je to najstarejše gasilno društvo Slovenije. Laščani pričakujejo, da bo proslavo posetil vsak zaveden gasilec ter privedel s seboj tudi vse pri-

jatelje gasilcev. Polovična vožnja je dovoljena. Izrabite to priliko in prihitite v prijazno Laško! Za dobro in točno postržbo bo v vsakem oziru poskrbljeno. Zatorej 8. in 9. junija vsi v Laško!

*** Jubilej zaslužnega moža.** Dne 3. t. m. je obhajal 50letnico odvetnik dr. Prus Anton iz ugledne rodbine Prusove v oKnjicah, kjer je že njegov oče več let izvrševal odvetništvo in bodril prebivalstvo trga k narodni zavesti. Jubilaru, ki je splošno priljubljen kot javni delavec in kot prijeten družabnik, želimo še mnogo let!

*** Poset češkoslovaških strojevodij v Jugoslaviji.** Pretekli petek so prispeli s posebnim vlakom v Maribor češkoslovaški strojevodje, ki so bili prav pristržno sprejeti. Bratski gostje potujejo po naši državi ter si ogledujejo njene znamenitosti. 11. t. m. pridejo v Ljubljano ter posetijo Gorenjsko, nakar se vrnejo domov.

*** Asfaltiranje ceste Lesce-Bled.** Na osnovi cestnega gradbenega programa Dravske banovine je finančno ministrstvo odobrilo za zgradbo in asfaltiranje ceste Lesce-Bled kot državni prispevek znesek 5 milijonov dinarjev.

*** Nove lokomotive za Jugoslavijo.** Te dni je prispela iz Nemčije prva partija novih lokomotiv, ki jih naša država dobi na račun vojne odškodnine. Doslej je prispelo osem lokomotiv za beograjsko železniško direkcijo, in sicer tri za brzovlake, pet pa za tovrstne vlake.

*** Svinjska rdečica.** Čeprav še ni nastopila poletna vročina, so se že začeli množiti primeri svinjske rdečice. Zato naj pametni gospodarji ne odlašajo s cepljenjem svinj proti tej bolezni, da se obvarujejo nesreče.

*** Obrtniško društvo na Jesenicah** bo praznovalo letos 10. avgusta 10letnico svojega obstoja ter priredilo pri tej priliki velik obrtniški tabor s slavnostnim razvitjem društvenega praporja na sokolskem letnem telovadišču na Jesenicah.

*** 80letnica svojega rojstva** je praznoval 5. t. m. g. Anton Adler, poštni poduradnik v pokoju. Starejšim Ljubljančanom je jubilar gotovo še dobro v spominu iz časov, ko je opravljal odgovorno službo denarnega pismonoše ter je bil zaradi svoje vestnosti vsestransko priljubljen. Še kot upokojenec si ni dal počitka in je kmalu po upokojitvi leta 1916. nastopil službo pobiraleca denarja pri zavarovalni družbi «Feniks», kjer je kljub svoji visoki starosti opravljal to odgovorno

službo dolgo vrsto let v največje zadovoljstvo. Še na mnogo leta!

*** Smrt starega slikarja.** Te dni je v visoki starosti preminul na Vrhniki akademski slikar g. Simon Ogrin, znani cerkveni slikar in mojster v freskah. Najbolj so znane njegove freske po raznih naših cerkvah, n. pr. v Železnikih, kjer je ko tangele upodobil tedanje tamošnje lepote.

*** Posestva v Savinjski dolini gredo na boben.** Na občinski deski v Braslovčah je nabita cela vrsta dražbenih oklicev. Desetim posestnikom bodo v mesecu maju prodane na javni dražbi vse nepremičnine. Vsekakor žalostna slika gospodarske krize, ki tlači kmeta po Savinjski dolini. Preslabo vnovčevanje poljskih pridelkov, zlasti pa obupne cene hmelja so vzroki propadanja. Iz polzelske občine je odšlo več krepkih fantov za zaslužkom v Francijo in na Holandsko.

*** Požar.** Te dni so kopali v vinogradu g. Jakoba Colariča v Zakljah pri Kostanjevici. Po končanem delu so delavci večerjali in se nato razšli. Takoj po odhodu gospodinj in sina je nenadoma nastal ogenj na spodnji zidnici, ki je zajel v kratkem času tudi gornje poslopje. V Kostanjevici je velik svit spravil na noge vse prebivalce, gasilno društvo pa takoj napotil z brizgalno na mesto požara, ki je med tem že uničil obe s slamo kriti strehi. Ker sta stali obe zidnici na samoti, ni bilo nevarnosti za razširjenje požara in so se gasilci omejili samo na reševanje vinogradniškega in kletarskega inventarja, ki je ostal nepoškodovan.

Naše gospodinje
rabijo vedno pristno
KOLINSKO CIKORIJO
in
REDILNO KAVO

«Kam je šla?» je prezrl sinovo opazko. «Kdo ji je dovolil?»

Sin je že zinil, da bi mu povedal, saj bo tako kmalu izvedel. V zadnjem hipu pa se je premislil, zakaj izza ogla je pogledal Hostarjev Jernej, ki bo poročal namesto njega.

«Kaj pa se prerekate?» se je vmešal v pogovor.

«Dekleta ni doma», mu je Tavželj mirno odgovoril. «Pa hočem vedeti, kam se je odstranila.»

Jernej je pogledal Miha in Ančko, znano mu je bilo, da jo skrivata in zagovarjata. Vpričo njiju ne more govoriti, važnost pa se mu je poznala na obrazu. Mudilo se mu je, odkriti novico, katero je prvi izvohal. Tavželj je uganil ter ga je spremil do kozolca.

«Ali res še nič ne veste?» ga je med potjo važno ustavil.

«Še manj kot nič», je togotno zanimal. «Kdo pa mi kaj pove? Kar mi ne morejo prikriti, mi utajijo...»

«No, to je lepo! Gospodar ne ve, kaj se godi pri hiši...»

«Ne vem», je poudaril. «Skrivoma je odšla kakor ponavadi.»

«Prav vam je, ker niste pazili», mu je škodljivo oponesel. «Nalašč sem vas opozoril.»

«Jernej, nikar z okoliščinami in po ovinkih. Govori odkrito, ako si mi prišel povedat.»

«Pa dajmo, čemu bi vas mrcvaril. Poslušajte: Minka se mož, danes bodo naredili pisno...»

Tavželj se je skoro onesvestil. «Kdo? Kdaj? Kje?» je lovil besede.

«Vem, da vas je iznenadilo. Pomislite, kaj se dogaja!»

«Čakaj, malopridnica! Nikoli ne boš pri Brijarju, bom že poskrbel. Pa če me tudi kaj stane, ne bom štedil z denarjem.» Proseče se je obrnil na Jerneja, naj mu pomaga.

«Očka, nič se ne jezite», ga je potolažil. «Škoda vašega zdravja. Ali poznate mene in moje zmožnosti? Vem, da mi boste še hvaležni...»

«Jernej, ti si mi edina tolažba.» — Več ni mogel govoriti, tako je bil zmeden in razburjen.

«Kar pomirite se, saj se ni še nič zgodilo. Ako bi bila trdnjava, se jo upam razbiti.»

«Nak, molčati pa ne morem. Take reči se godijo brez moje vednosti! Hči se mož, pa me ne vpraša, ali sem zadovoljen. Pomisli, kakšno preziranje in predrznost!»

«Lahko bi vam bili privoščili besedo. Oče mora biti vendar zraven, kadar sklepajo ženitno pogodbo.»

Starcu se je napelo lice, stisnil je pesti in rekel: «V sodišče je šla, a pred oltar ne pojde. Nikoli, rajši poginem! Prej se bo pogreznil Cvetež, kakor bi se to zgodilo.»

«Pa tudi jaz sem tukaj — vsa moja moč in zvičajnost.»

«Ali boš mogel preprečiti?» mu je zaupal. «Kako? S silo ali z zvičajčo?»

«Hm, kakor bo kazalo. Gre namreč za to, ali bo Minka moja ali Albinova nevesta.»

«Tvoja, ako ga premagaš. Osramenti ga, napravi razdor, stori, kar hočeš, samo da se bosta začela sovražiti.»

«Že vem, kaj bom storil. Kar nenadoma se mi je posvetilo...»

«Kaj?» se je nagloma pomiril.

«Ne smem vam še povedati. Tajno naj ostane...»

«No, kaj boš napravil?» je hotel izvedeti.

«Res vam ne bom povedal. Bolje je, da ne veste...»

«Samo, da boš kaj dosegel», je nejevoljno odnehal. «Za plačilo dobiš dekle in bogato doto.»

«V nedeljo bosta najbrž že na oklicih. Toda na ženitovanje se vam ni treba pripravljati, še manj pa na poroko. Kadar bom kaj izvohal, vam bom povedal. Vi pa krotite svojo jezo.»

«Težko bo molčati. Človek rad kaj zine — eno stvar in drugo...»

«Lahko jo posvarite, ne smete pa razgrajati, kot vam je navada. Premagujte se — zaradi mene in sosedov.»

Jernej je odšel, ker je prišel Mihec pospravljat pod kozolcem. Vpričo njega ni smel govoriti, ker mu ni zaupal. Bog ne daj, da bi opazil njegovo namigovanje.

Komaj je hujskač odnesel pete, že se je Tavželj znosil nad sinom in nad hčerjo, da je odmevalo po vasi. Sosedje so že vedeli, zakaj rogovili ter so se dogovorili, da bodo pomagali Minki, ako ji bo pretila nevarnost. Doslej se niso vmešavali v domače razmere, zdaj pa so primorani nastopiti. Dekle se jim je smililo, pa tudi Albina so spoštovali.

Mlado nevesto je trl grozen strah pred očetom. Sama se ni upala domov, spremil jo je najbližji sosed, ki je bil tačas občinski svetovalec. Pred njim je imel Tavželj toliko ugleda, da se ni upal znositi se nad njo. Spremljevalec se je pomudil toliko časa, da se je nevesta preoblekla in odšla na delo.

* Nesreča. Na belo soboto sta privedla posestnika Menič in Kerin, oba iz Malega Podloga, vsak po eno kobilo na plemenilno postajo v Kostanjevico. Ob povratku sta hotela napojiti pri severnem mostu blizu žage g. Glihe svoja konja na Krki. Bila pa sta tako neprevidna, da sta šla v vodo z vpreženim vozom. Ker nista poznala terena, sta kmalu zašla pregloboko, kar pa bi se dalo še popraviti, da se nista prestrašila in bila sama v strahu za lastno življenje. Pustila sta voz in kobili sami, ki se nista mogli več rešiti iz uprege in vaje in zato v nekaj minutah utonili.

* Nesreča na Muri zaradi pomanjkanja varnostnih naprav. Pri državnem tožilstvu v Mariboru je vložena kazenska ovadba proti podjetju Redlich & Berger iz Gradca, oziroma z Dunaja, zaradi nesreče, ki se je zgodila 23. aprila v Ceršaku ob Muri, kjer je tamošnja tovarna lepenke po navedeni firmi dala popravljati svojo strugo ob Muri. Pri teh delih je navedenega dne zaradi pomanjkljivih naprav nad vodo padel v Muro najprej 17letni delavec Franc Bauman, ki mu je nenadoma popustil ploč, na katerem je stal. Skoro takoj za njim je padlo v Muro iz istih razlogov še dvoje delavcev, ki so ju k sreči ostali delavci še mogli potegniti iz vode in rešiti. Bauman pa je voda odnesla. Mladenič je plaval še kakih 1000 metrov, nato pa omagal, izginil v vodi in utonil. Mati pokojnega fanta, ki ji je bil sin edina pomoč, zahteva od podjetja odškodnino.

* Strašen samomor. V prijazni gorski vasi Kal pri Hrastniku se je odigrala strašna življenjska žalost. Rudar Erman, uslužben pri hrastniškem rudokopu, si je na strašen način vzel življenje. Vlegel se je na tla, na prsi pa si je dal dinamično patrono, katero je vžgal z vžgalno vrvico. Učinek je bil strašen. Ermanu je iztrgalo prsno votlino in tudi drugače je bil po telesu strašno razmesarjen. Mrtev je bil takoj. Povod tega bega iz življenja še ni dognan.

* Od svojih staršev je pobegnil 14letni učenec Ivan Belihar. Deček se potepa menda v okolici Sevnice. Za svoja leta je precej šibak in nekoliko škili. Kdor bi o njem kaj vedel, naj sporoči njegovemu očetu Ivanu Vontu, rudarju v Trbovljah-Loke št. 81.

* Tragična smrt šolarja. V Šmartnem pri Litiji so 2. t. m. pokopali 12letnega učenca osnovne šole Franceta Rozina. Pogreba so se udeležili šte-

vilni šmartenski šolarji pod vodstvom svojega učiteljstva. Teden poprej je bil mladi Franci še ves zdrav. Pred dnevi pa se je igral z otroci na travniku ob vodi. Otroci so se lovili in so se pri tem močno ugreli. Malemu Rozini je bilo vroče in da se ohladi, je stopil bos v mrzel potok. V nepremišljenosti je s klobukom celo zajemal vodo iz potoka in se je polival po glavi. Kmalu je pričelo dečka mraziti, moral je v posteljo, iz katere ni več vstal. Svojo otroško nepremišljenost je poplačal z življenjem. Vsa okolica sočuvstvuje s hudo prizadeto Rozinovo družino.

* Grezen samomor na železniški progi. Te dni so našli na železniški progi blizu Dornovega posestva nasproti Grenadirjeve brvi za gradom pri Celju strahovito razmesarjeno truplo mladenke. V mrtvecu so spoznali 22letno Marijo Meterčeva iz Hrastnika, ki je bila nameščena v neki modni trgovini v Celju. Njen gospodar je opazil usodnega dne, da si je prisvojila v trgovini par nogavic. Poklical jo je na odgovor in Meterčeva je takoj priznala dejanje. Ob 6. zvečer jo je gospodar odpustil iz službe in ij rekel, naj gre po svoje reči v trgovčevu stanovanje, kjer je stanovala. Meterčeva pa je pustila svoje stvari na stanovanju in se podala na železniško progo. V bližini Grenadirjeve brvi se je vlegla na tračnice in čakala na osebni vlak, ki prihaja ob 20.14 iz Ljubljane v Celje. Vlak jo je grozno razmesaril in vlekel truplo še 40 metrov s seboj. Nekaj metrov od trupla so našli plašč, ki si ga je Meterčeva slekla tik pred samomorom. V plašču je bilo troje pisem, dvoje zaprtih in eno odprto. Iz odprtega pisma je razvidno, da je Meterčeva izvršila samomor, ker si je očitno zelo gnala k srečju svoje dejanje.

* Otroci utonili v gnojnici. V vasi Oklukova gora pri Sromljah se je dvehletni otrok bolnega posestnika Liparja na dvorišču sam igral. Drugi domači so v bližnjem vinogradu kopali. Ko so prišli domov, so našli otroka v gnojnici, v katero je padel in utonil.

* Samomor starca v Savinji. V četrtek 4. t. m. je bilo najdeno v strugi Savinje pod železniškim mostom v Temerju pri Celju truplo starejšega moškega. Truplo je viselo na nekem drevnem štoru ob bregu. Splavarji, ki so truplo našli, so o svoji žalostni najdbi obvestili orožnike. Celjski orožniki so takoj uvedli preiskavo in so kmalu

ugotovili ime utopljenca. V mrtvecu so spoznali 65letnega bivšega zidarja Valentina Juharta, rojenega v Braslovčah in pristojnega v Petrovče pri Celju. Juhart je prebival v zadnjem času v Pečevniku pri Celju. Ker je trpel za hudo neozdravljivo boleznijo in ker je zašel v veliko bedo, se je že dalje časa pripravljaj na samomor. O tem je tudi veliko govoril s svojimi sosedi. V ponedeljek se je pa končno odločil za smrt, ki jo je poiskal v hladnih valovih Savinje.

* Smrtna nesreča na postaji v Slivnici. Te dni se je v bližini železniške čuvajnice v Slivnici pri Mariboru igral ob progi tri in polletni sinček železniškega delavca Janko Škrget. Mimo je privozil železniški stroj, ki je fantka zagrabil in ga vrgel z vso silo na stran, pri čemer mu je bila razbita lobanja. Fantka so prepeljali v bolnico, kjer je kmalu izdihnil.

* Avtomobilska nezgoda v Dravski dolini. Na ovinku med Sv. Ožboltom in Breznom se je pripetila huda avtomobilska nezgoda. Zaradi napake na pnevmatiki je vrglo avto v precej globok obcestni jarek. Oba potnika, šofer Franjo Lorbek iz Ribnice na Pohorju in Ivan Jenko iz Maribora, sta bila močno poškodovana. Lorbek si je zlomil levo nogo ter so ga morali prepeljati v bolnico, dočim se je Ivan Jenko, ki je dobil na čelu precej občutno rano, zadovoljil s tem, da se je pozneje sam javil na reševalni postaji. Jenko je ostal v domači oskrbi. Vozilo ni utrpelo velike skode.

* Dve žrtvi šmarnice. Žrtev šmarnice je postal te dni posestnik Meglič iz Bolehnecev pri Gornji Radgoni. Imel je svoje gorice pri Sv. Duhu na Stari gori, kamor je pogosto hodil pit lastni pridelek šmarnice. Pred kratkim ga je obiskal njegov sin, ki se je dalje časa nahajal nekje na Hrvaškem. Prejšnji ponedeljek sta se podala oba v gorico pri Sv. Duhu in tamkaj popivala dalje časa. Od preveč zavžite šmarnice je končno posestnika Megliča, ki je bil okrog 60 let star, zadela kap. Ostal je na mestu mrtev. — Nekaj dni pred tem je 62letni delavec Andrej Kurbus iz Kraljevcev v vinjenem stanju stopil v Rakuševo kolarsko delavnico v Kraljeveh. Kakor pripovedujejo, si je hotel tamkaj skuhati krompir, ter je zanetil ogenj. Po nesreči pa so se vžgale saje in naenkrat je bila vsa delavnica v plamenu. Zaradi viharnega vremena so padle iskre tudi na bliž-

Starec je premišljal, kako bi mogel hčer najbolj kaznovati. Zadrževala ga je Jernejeva prepoved, nekaj pa je moral vseeno ukreniti. Preziral jo bo, še to bo poskusil. «Odslej nisi več moja hči», ji poreče. «Poberi se od mene!»

Minka je molčala in jokala. Ves dan je bila na polju, delo jo je še najbolj tolažilo. Jest in spati ni mogla, dasi je bila lačna in utrujena. Bolj kot robate psovke jo je bolelo očetovo preziranje: «Pojdi, kamor hočeš, več te ne priznam za svojega otroka.»

Trdosrčnik ji je prepovedal tudi vsako delo. «Zate ni pri moji hiši več nobenega opravila», ji je iztrgal iz rok košaro, ko je hotela iti na polje. «Brinjarica se ne bo sprehajala po mojih njivah in oskrnjala zemljišča.»

Kadar je hotela prinesiti vode, ji ni pustil vzeti škafo, skrli ji je srp, motiko in drugo orodje. Ni ji preostalo drugo, kakor sestri v šenco, pa še tega ni smela na domačem vrtu.

Mihec in Ančka sta jo sočutno tolažila. «Potrpi, Minka, saj bo kmalu drugače. Pri Brinjarju boš imela mir, tam si boš oddahnila. Blagor ti, ker pojdeš od hiše. Midva bova morala pa ostati...»

Oče pa jo je preganjal povsod, kjer se je pokazala. «Saj je vseeno, ali delaš ali ne», je omalovaževal njeno delo. «Od mene ne boš dobila počenega groša. Za Brinjarjevo gospo ni več prostora v naši hiši.»

«Oh, vsaj v miru me pustite», je vzdihnila, kadar se ni mogla več premagovati.

Tudi brat in sestra sta se pridružila njeni prošnji. Zahtevala sta mir, posebno Mihec se je odločno postavil. Ančka pa je stopila k doma-

čemu župniku ter ga prosila, naj posreduje. Vsi trije so se bali nedelje — prvih oklicev.

Tisto nedeljo je bila Minka pri spovedi in obhajilu. Tolažbo je iskala v molitvi — pri Njem, ki je obrisal že toliko solza in olajšal številne bridkosti. Prosila je Tolažnico žalostnih, naj ji pomore v najtežjih dnevih življenja.

Zdelo se ji je, da je bila uslišana, zakaj oče je prišel od maše tih in zamišljen. Bil je v župnišču, kjer ga je modri župnik ljubeznivo posvaril. Njegove tople besede so prodrle v sleherno srce, tudi tukaj so učinkovale.

Njih blagoslov pa ni trajal dolgo časa. Starec, ki je dopoldne molčal, se je popoldne zopet nagloma razburil. Razdražilo ga je pismo, katero je prejela Minka po pošti; menil je, da ji ga je pisal Albin, ker se osebno ne more razgovoriti. Za tem pismom pa se je skrival Jernej s popačeno pisavo. Bilo je polno obrekovanja ter je slikalo Albina kot najslabšega človeka, podtikalo mu je najgrše napake in pregrehe.

Na Cvetežu ni bilo nikogar, ki bi ne bil obsojal očeta in pomiloval njegove hčere. Ves dan so napovedovali buren večer, zakaj Tavželj je ponoči najrajši razgrajal. Domenili so se, da ga bodo zvezali, ako ne bo zlepa odnehal.

Albin ni mogel dočakati večera, tako ga je skrbelo. Nameraval je, da pojde poslušat za Tavželjev hlev, a nekaj mu je siloma branilo, naj se ne podaja v nevarnost. Kdo vé, kaj se mu lahko primeri.

Njegova odločnost je premagala pomisleke in glasne opomine. Minka je njegova nevesta, nič več jo ne pusti žaliti in strahovati. Čim se je znočilo, je ogrnil sukajič in odšel po ovinku proti sosedovemu hlevu. Pred odhodom je še pobožal

psa, priklenjenega na verigi, ki se ga je tesno oklenil. Tudi v hlev je pogledal, kot bi se bil za vedno poslavljaj.

V.

Nad Cvetežem so migljale tisto noč najlepše zvezde. Po travnikih je dišalo seno, zloženo v kupe, v ulnjakih pa so šumele čebelnice med dišečim satovjem. Vaščani so zapirali okna in vrata ter odhajali počivat.

Celo pri Tavžlju so mirovali. Izostalo je običajno razgrajanje, česar sosedje niso pričakovali. Starec je namreč po večerji zadremal; ko se je prebudil, je bil sam — zaklenjen v sobi, kar ga je sicer jezilo, ni pa si mogel pomagati. Po kratkem pomišljanju se je slekel in legel na posteljo.

Albinu se je ohladilo srce, ker mu ni bilo treba posredovati. «Morda se je pa le naveličal», je menil sam pri sebi. «Ako je le človek, bo odnehal.»

Odšel je po prstih prav ob zidu, komaj slišno se je premikal. Pri vsakem koraku je obstal in poslušal. Ničesar ni čul in vendar se mu je zdelo, da ga nekdo zalezuje.

Ko je dospel na vozno pot, mu ni bilo treba več paziti na stopinje. Tukaj lahko vsak svobodno hodi, kadar hoče. Nihče ga ne sme ustaviti, ter mu prepovedati.

In vendar ga je streslo, ko se je bližal malemu grmu, rastočemu ob poti. Bolj črn se mu je zdel kakor nekda, kot bi se za njim kdo skrival ali nekoga čakal. Videl je celo, da se premika zadaj senca, kar ga je zopet pogrelo. Na vse drugo je mislil, samo na Jerneja je pozabil...»

(Dalje prihodnjč.)

njo stanovanjsko poslopje. Ogenj je uničil do tal delavnico z vsem kolarskim orodjem in prav tako stanovanjsko hišo, od katere so ostale le gole porušene stene. Nerodni požigalec, ki je bil aretiran še istega dne, je dejanje priznal, izgovarjal pa se je, da je bil od šmarnice pijan ter da ni vedel, kaj je počel. Izročen je bil v zapore okrožnega sodišča v Mariboru. Spet dva žalostna primera, kako škodljiv in nevaren strup je tolikanj priljubljena šmarnica.

*** Lokomotiva ubila dva neprevidna popotnika.** V nedeljo dopoldne je med postajama Trbovlje in Zagorje na vlak, ki vozi od Maribora proti Ljubljani, ubila lokomotiva mimo vozečega vlaka dva potnika Mariborčana, ki sta se lahko miselno igrala s tem, da sta plesala po pločniku in se vsak čas nagibala ven s stopnišča. Ljudje so oba, ki sta bila očitno precej vinjena, svarili, a ni nič pomagalo. Svojo vinjenost, ki ju je napravila skrajno lahko miselna, sta plačala oba z življenjem. Lokomotiva je enemu odtrgala pol glave, drugega pa vrgla na tla. Oba sta bila na mestu mrtva. Sta to uslužbenec mariborske železniške delavnice Kmetič in zidarski polir Rudolf Spindler. Ta strašna nesreča naj bo v opomin vsem, ki smatrajo razna svarila v železniških vozovih le za prazne sitnosti, da pri vožnji z vlakom ne smejo biti predrzni.

*** Izginila je iz Trbovelj 17letna M. G.,** delavka v cementni tovarni. Kakor se govori, je mladenka zaradi zlobnih jezikov, ki so jo opravljali, šla morda v smrt. Sorodniki jo iščejo, a njenega trupla še niso našli.

*** Konj ga je usmrtil.** V Spodnjem Mozlju je brenil konj voznika Antona Ožbolda, doma iz Prezida, tako silno v prsi, da je nesrečnik pol ure po udarcu izdihnil. Pokojnik je bil star nekaj tež 40 let in je bil priden delavec.

*** Vlak mu je odrezal roko.** V nedeljo popoldne je sprevodnik Ivan Lah, doma iz Mirne peči, stopil na ljubljanskem glavnem kolodvoru iz tovornega vlaka, ki je prispel iz Novega mesta, ter hotel preko proge v pisarno. Ko je korakal preko tira, je privozila lokomotiva drugega vlaka, ga zgrabila, vrgla na tla in mu odrezala desno roko do rame. Nevarno ranjenega poškođovanca so prepeljali v javno bolnico.

*** Uboj pri Kranju.** V Lužah je fant Jožef Martinjak iz Srednje vasi zabodel do smrti z nožem tovariša Josipa Bajta, doma iz iste vasi. Orožniki so sirovega ubijalca aretirali in izročili v zapore kranjskega sodišča.

*** Četrti vlom v isto trgovino.** V noči na 29ega aprila so se spet oglasili vlomilci pri trgovcu Zaplotniku v Križah pri Trzihu. Vlomilci so ukradli precej usnja, nekaj gotovine, nekaj velikonočnega žegna in salame ter pospravili tudi precej piva in vina. Odpeljali so tudi potniku g. Lesjaku, ki je prenočeval v hiši, kolo znamke «Steyr». O zločincih doslej ni sledu.

*** Cigani ukradli konja.** Te dni so je pojavili v litijski okolici cigani. Koder hodi cigan, tam suče svoje dolge roke. Na nekem gostilniškem dvorišču so izmaknili konja, nakar so jadrno pobegnili s svojim vozom. K sreči so tatvino kmalu opazili. Orožniška patrolja je hitela s kolesi za njimi in jih je ujela v bližini Ponoviča. Črni brateci so seveda tajili, da bi imeli ukradenega konja. Nič niso pomagale zagotovitve, da so nedolžni. Morali so nazaj v Litijo, kjer je prišel konj v prave roke, tatinski gostje pa tudi.

*** S kolom po glavi.** V celjsko javno bolnico so pripeljali 32letnega posestnika Franca Čebularja, doma iz št. Vida pri Grobelnem. Sosedov sin ga je v prepiru udaril s kolom po glavi in mu bodo poškođoval levo oko.

*** Prekmurska rodbinska žaloigra pred sodiščem.** Pred mariborskim kazenskim senatom se je vršila te dni razprava proti 30letnemu Štefanu Utroši, posestniku v Dolgovaških Goricah pri Dolnji Lendavi, in njegovi 43letni tašči Mariji Sipovi, ki sta bila obtožena, da sta 2. februarja po treznem preudarku usmrtila moža, odnosno tasta, posestnika in pekovskega pomočnika Petra

Sipa, in sicer na ta način, da ga je zet držal za roko, žena pa ga je udarila z nekim topim predmetom po glavi ter mu razbila lobanjo, tako da je nesrečnik umrl za posledicami hudih poškođb. Obtoženca sta pri razpravi zanikala vsako krivdo. Zdravnik, ki je pregledal pokojnega Petra Sipa, je ugotovil, da je bila poškođba na glavi zadana z nekim topim predmetom in da je trditev obtožencev, češ, da je Sipa le nesrečno padeł, neosnovana. Senat je obsodil Marijo Sipovo na šest let-robije in istotako dolgo izgubo častnih pravic, Utroša pa na štiri leta robije ter na enako izgubo častnih pravic. Plačati morata tudi vse stroške procesa in takse. Obtoženca kazni nista sprejela in sta prijavila vzklic in revizijo.

*** Slapničar ujet in oddan v bolnico.** Slapničarja, ki je kakor smo poročali, divjal s puško po Kresniških poljanah, so končno vendarle ujeti, ko ga je prignal glad v deževni noči domov. Uklenjenega so prepeljali litijski orožniki v litijske zapore. Razni znaki kažejo, da Slapničar morda ni pri zdravi pameti, zato so ga oddali v ljubljansko bolnico, da presodijo zdravniki njegovo duševno stanje.

*** Vlomilci v Prekmurju.** Občine v dobrovniški župniji v Prekmurju imajo često razbojniške obiste. Te dni je bil večji vlom izvršen pri posestniku Totu Jožefu. Neznani vlomilci so vdrli v klet, kjer so naleteli na bogat plen. Najprej so se lotili živil. V posode, ki so jih prinesli s seboj, so natrpali mast. Razen tega so odnesli večjo količino mesa, kruha, žganja, nekaj obleke, več plah, vreč in še druge manjše predmete. Oškodovani gospodar je zadevo prijavil orožništvu, ki je takoj začelo z zasledovanjem.

*** Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, shušjanju, bledici, obolelosti žlez, izpuščajih na koži, tvorih, uravnava naravna «Franc Jožef-ova grenčica»** izborna tako važno delovanje črevesa. Odlitni močje zdravilstva so se prepričati, da celo najnežnejši otroci dobro preneso «Franc Jožef-ovo vodo». Franc Jožef-ova grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špeciarijskih trgovinah.

PREKMURSKI GLASNIK

Sreski cestni odbor v Dolnji Lendavi. Na seji 26. aprila je razpravljal naš cestni odbor o razvrstitvi cest. Sklenjeno je bilo, da naj bosta cesti Murska Sobota—Beltinci—Dobrovnik—Dolnja Lendava in Beltinci—Hotiza—Dolnja Lendava banovinski cesti I. reda. Nadalje naj se uvrstijo kot banovinske ceste II. reda: Bratonci—most pri Veržeju, Turnišče—državna meja pri Rediču, Dobrovnik—Kobilje—državna meja, Dolnja Lendava—Pince, Turnišče—Črensoveci—brod na Muri na Srednji Bistrici in Hotiza—brod na Muri. Skupna dolžina sedanjih banovinskih cest je znašala doslej 75 km; ako se uvrstijo še sedaj predlagane, se zviša dolžina za okrog 30 km. Ker pa 105 km cest v našem velikem srezu ni tako veliko, upamo, da se bodo vse navedene ceste uvrstile med banovinske ceste.

Prvo zasedanje sreskega kmetijskega odbora v Murski Soboti se je vršilo v sredo 23. aprila dopoldne v mürskosoboški občinski posvetovalnici. Razen enega so bili navzoči vsi člani. Sreski načelnik g. Lipovšek je otvoril zasedanje z lepim nagovorom o pomenu nove institucije. Za predsednika je bil z večino glasov izvoljen gosp. Janez Titan, kmetovalec in gostilničar iz Černelavcev. Ta je po izvolitvi razložil glavne težnje današnjega kmetijskega gospodarstva in predlagal odposlati ydanostno brzojavko Njegovemu Veličanstvu kralju in pozdravni brzojavki g. ministru za kmetijstvo in g. banu Dravske banovine. Za delegata v banovinski odbor sta bila izvoljena g. Lainščak Franc iz Murske Sobotice in g. Šiftar Aleksander iz Strunkovcev. Zaradi hitrejšega poslovanja je bil osnovan ožji odbor, sestojec iz predsednika, obeh delegatov, sreskega kmetijskega in sreskega veterinarskega referenta. V daljšem govoru je nato sreski kme-

tijski referent obrazložil načelni program dela sreskega kmetijskega odbora, ki je bil soglasno odobren. Istotako je bil po krajši debati sprejet proračun izdatkov, ki znaša 118.000 Din. S tem bodo letošnji dohodki občinskih kmetijskih skladov obremenjeni s približno 60 odstotki.

Za povzdigo konjereje. V Prekmurju je konjereja jako dobro razvita. Ponekod najdemo naravnost krasne kobile. Da se konjereja ne opusti, odnosno da še napreduje, dobivajo konjerejci plemenske žrebce, nabavljene iz banovinskih sredstev. Zadnji čas sta dobila plemenska žrebca Hrvat Jožef, posestnik v Dol. Lakošu, in Bedernjak Ivan, posestnik v Drnju.

Nova šola. V Odrancih bomo letos zidali novo šolo. Naša občina, ki je največja v Prekmurju, mora imeti šestrazredno šolo. Nova šola bo stala približno 600 tisoč dinarjev. Šola bo nadstropna in ena najlepših v Prekmurju. Pretekli teden je bila v tej zadevi pri nas komisija in bomo z delom kmalu pričeli. Tako ogromno vsoto pa le težko zmoremo, ker smo bolj revni, zato upravičeno pričakujemo, da bomo dobili podporo iz banovinskih in državnih sredstev.

Prosvetno društvo «Ledavski glas» v Rogoševcih je te dni uprizorilo igro «Stari grehi» pri g. Koblencerju. Kljub raznim težkočam je igra zelo dobro uspela. Vloge so bile dobro zasedene, posebno ženske. Med odmori je občinstvo kratkočasila ciganska godba. Igrali so naslednji igralci in igralke: Zmagoslav Felicijan, Laci Weiss, Dominik Orel, Josip Višnjar, Konrad Dolgov, Marija Mahničeva, Meri Jazbečeva, Gizela Gumilarjeva in Julka Štiblerjeva. Šminkanje je bilo dobro, samo zaradi slabe razsvetljave maske niso prišle do veljave. Šminkal je g. Laci Weiss. Opozarjamo cenjeno občinstvo na originalno igro «Tragična ženitev», ki bo prvič uprizorjena v Rogoševcih. Napisal jo je tamkajšnji šolski upravitelj g. Viktor Černy, agilni predsednik «Ledavskega glasa», ki je najsevernejše kulturno društvo v naši državi.

Nesrečna smrt tihotapca. Letos je že menda četrti primer, da so obmejne straže ustrelile tihotapca. Ti smrtni primeri pa ljudi ne izpametujejo in se ljudje bavijo še naprej s tihotapstvom. Tihotapijo zlasti saharin, kresilne kamenčke in papir za cigarete. Tihotapci prehajajo mejo pri Radgoni; tihotapsko blago se pa le malo prodaja po Prekmurju, ampak gre baje v smeri Čakovca in dalje na Hrvatsko v prodajo. Tihotapski posel najbrže dobro nese, da se z njim bavi toliko ljudi, ki se izpostavljajo smrtnim nevarnostim. V noči od 2. na 3. t. m. je obmejna straža ustrelila Kozlarja Martina iz Trnja, ki je bil takoj mrtev. Pokopan je bil na Petanjcih. Kozlar, ki je bil star 35 let, zapušča vdovo in petero malih otrok. Istočasno je bil težko ranjen v glavo Bogdan Ivan, tudi iz Trnja. Ti žalostni primeri naj bi izpametovali vsakogar, da bi opustil tihotapljanje. Finančne straže vedno pazijo na tihotapce in zlasti vzdolž Mure se vrši stroga straža. Upati je, da se tihotapstvo v kratkem času zatne.

Naiceneje

se oblečete, ako kupite narejene moške in deške obleke domačega izdelka pri

JOSIP OLUP, LJUBLJANA
STARI TRG ŠT. 2 (na vogalu)

V zalogi ima veliko izbiro kamgarna, sukna, hlačevine, klobukov, čepic in perila. Obleke se izvršujejo po naročilu v najnovejši fasoni in po najnižjih cenah.

Moje geslo je

dobro blago   nizke cene!

Obenem priporočam svojo gostilno «Pod Trančo», v kateri se točijo prvovrstna štajerska in dolenjska vina. Za praznike se toči vino čez ulico 1 dinar ceneje. 80

ZDRAVSTVO

Hohnjavost

Reva je hohnjec. Hohnjeca imenujemo človeka, ki «govori skozi nos» in zaradi tega hohnja. Zlobneži se norčujejo iz njega in tudi sam sebi je v nadlego. Vsak je že zapazil sam, da prav težko misli, kadar ima nahod. Vzrok taki toposti duha je zamašen nos. Hohnjec ima vsak zamašen nos in je zaradi tega tudi nepazljiv in okornih misli. Nahodnika mine topoglavost, čim poneha nahod, hohnjec pa hohnja in topoglavi vse življenje.

Vendar pa je mogoče tudi prirojeno hohnjavost ozdraviti. Če pogledamo nosne votline hohnjeca, vidimo, da so več ali manj zamašene, in to po mesnatih izrastkih, ki jim pravimo polipi ali pa je košččen nosni pretin (stena, ki deli vnosje na dvoje) tako skrivljen, da zapira eno ali celo oboje nosnic. Z operacijo se dajo te nepravilnosti kaj lahko popraviti v zadovoljnost in korist bolnika. Prav posebno pri šolskih otrocih-hohnjelih, ki so prej le težko sledili pouku, opazimo po operaciji silno spremembo v učnih uspehih in nam je to jasen dokaz, da je baš hohnjavost pogostoma kriva slabih uspehov učencev. Take operacije izvršujejo v bolnicah.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

Elektrika

Nekateri pojmi in izrazi, ki jih vsak dan slišimo.

Kaj je volt.

Električni tok lahko primerjamo z vodnim tokom. Zato bomo nekatere izraze iz elektrotehnike lažje razumeli, če si mislimo električni tok kot curek vode z večjim ali manjšim pritiskom ter večjo in manjšo hitrostjo. Marsikdo izmed nas je že poskusil ustaviti z dlanjo curek iz vodovoda. Da se je curek ustavil, je bilo treba večje ali manjše sile. Če pa je bil curek le premočan, moč roke ni zadostovala. Pritisku vode v vodovodni cevi odgovarja v elektriki tako imenovana napetost.

Če postaviš dve enaki, do polovice z vodo napolnjeni posodi na mizo ter ju zvežeš z gumijasto cevjo, voda ne teče iz prve posode v drugo; manjka gonilna sila, pritisk vode. Če pa postaviš eno posodo nekoliko višje, bo voda takoj začela teči iz nje v drugo posodo ter bo tekla tako dolgo, da bo vodna površina v obeh posodah v enaki višini. Isto je z elektriko. Tu je električni pritisk ali napetost vzrok, da teče električni tok. Ta napetost se meri v voltih (V).

O amperu.

Iz odprte vodovodne cevi priteče vsako sekundo gotovo število litrov vode. To število nam je mera za moč vodnega toka. Ta mera je torej nekaj čisto drugega kakor mera za pritisk vode, o kateri smo govorili zgoraj. A šele obe meri nam dasta jasno sliko vodnega toka. Če hočemo torej izračunati delo električnega toka, moramo razen njegove napetosti poznati tudi njegovo silo, ki jo izražamo v amperih. Število amperov pomeni množino električnega toka, ki priteče v eni sekundi.

Kaj predstavlja om.

Vodni tok zadržuje odpor cevi. Čim manjši je premer cevi, čim daljša je cev in čim bolj hrapava je, tem večji je odpor. Čim manjši je premer električne žice in čim daljša je, tem večji je odpor, ki ovira električni tok. Hrapavost električnega voda tu ne igra tiste vloge kakor pri vodovodni cevi in je docela nepomembna. Velike važnosti pa je snov, iz katere je elektrovod. Tako ima na primer baker manjši odpor za električni tok kakor železo, železo zopet manjšega kakor nikelj in tako dalje. Ta odpor, od katerega je odvisna tudi napetost in sila električnega toka, se meri v omih.

Še o kilovatni uri.

Delo, ki ga lahko opravlja vodni curek, merimo, če pomnožimo število litrov v sekundi s pritiskom vode. V elektrotehniki odgovarja temu število, ki ga dobimo, če pomnožimo volte z amperi. To velja za istosmerni tok, to je tok, ki teče vedno v isti smeri. Volt \times amper = vat. Primer: Tok 15 amperov in 110 voltov ima po tem obrazcu $15 A \times 110 V = 1650$ vatov. V tehniki je ta enota premajhna. Zato računamo v kilovatih. 1 kilovat = 1000 vatov. 1 konjska sila = 0736 kilovatov. Če pa hočemo izračunati, koliko elektrike porabi na primer električna žarnica, moramo poleg te enote upoštevati tudi čas. Ta enota se imenuje kilovatna ura. Z besedami: 1 kilovat se rabi 1 uro. Primer: Žarnica 60 vatov gori nepretrgoma 300 ur. Zato moramo plačati $60 \text{ vatov} \times 300 \text{ h} = 18$ kilovatov.

Mednarodni promet z nakaznicami, odkupnimi paketi in pisemskimi pošiljkami. Minister za zgradbe je odobril, da se je s 1. aprilom uvedla mednarodna nakazniška in odkupna služba za pakete in pisemske pošiljke, in sicer za enkrat samo v prometu s francosko, nemško, avstrijsko in češkoslovaško državo. Za zdaj je dovoljen promet samo z navadnimi poštami nakaznicami. Brzojavne nakaznice niso dovoljene. Zgoraj naštetih držav smejo z eno nakaznico poslati v našo državo največ 3000 dinarjev. Iz naše države se smejo pošiljati nakaznice v valuti naslovne države, to je v Nemčiji v nemških markah, v Franciji v francoskih frankih, v Avstriji v šilingih in v Češkoslovaško v čeških kronah, in sicer v vsako državo največ do 3000 dinarjev z eno nakaznico. Predpisano izpolnjeno mednarodno nakaznico oranžne barve mora predati pošiljatelj hkrati z odgovarjajočim zneskom v dinarjih. Nakazani znesek mora biti napisan v številkah in z besedami v francoskem jeziku. Nakazniške pristojbine se plačujejo po naslednji tarifi: do 100 dinarjev 3 dinarje, od 100 do 200 dinarjev 3.50 dinarjev, od 200 do 300 dinarjev 4 dinarje, od 300 do 400 dinarjev 4.50 dinarjev, od 400 do 500 dinarjev 5 dinarjev, potem pa za vsakih 100 dinarjev ali del te vsote še po 50 par.

NAŠI NA TUJEM

PISMO IZ ZEDINJENIH DRŽAV.

Pittsburgh, aprila.

Ker imam baš nekaj prostega časa na razpolago, hočem za «Domovino» nekaj napisati, če ne bo romalo vse v urednikov koš.

Ker sem že imenoval prosti čas, naj omenim, da so tukaj prav slabe delavske razmere, ki postajajo še vedno slabše. Razne tvornične in druge družbe so se zvezale v velike korporacije, katere onemogočajo ljudem povzpeti se do boljšega stališča. Zmeraj več in več uvajajo v tovarne najrazličnejše električne stroje, ki izdelujejo avtomatsko najrazličnejša dela. Zraven stroja sta navadno po en ali dva moža. Preden so bile uvedene take avtomatske naprave, je delalo navadno po deset do dvanajst mož tam, kjer sta sedaj samo dva. Po vrhu tega se pa sedaj še več naredi kakor takrat, ko je povsod kar mrgolelo delavcev trpinov.

Sedaj si bi pa kdo morda mislil: Kje so pa vsi oni tisoči ljudi, katere sedaj nadomeščajo novi izumi? Vsak poznavalec razmer si pa na

Primerjajte
naše pomladanske plašte, obleke in moške obleke lastnega izdelka z drugimi; kupili boste pri
DRAGO GORUP & Co.
Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 14

tako vprašanje tudi sam lahko odgovori: Oni ljudje, ki so jih bogatini odslovili in jih vsak dan znova odslavljajo, niso umrli, ampak bedni tavajo po ulicah. Koliko jih je, ki so vsa svoja mlada leta dali za bogastvo drugih, sami pa umirajo od bede. Oni pa, ki še delajo, morajo garati za žive in mrtve, da izčrpajo svoje zadnje sile. Predelavec ima navadno delnice pri podjetju in zato brez usmiljenja pritiska na delavstvo. Izjeme so seveda tudi, a bolj redke.

Sedaj se vrši popisovanje vseh inozemcev, ki niso ameriški državljani. Zaradi tega je nastala velika panika med državljani. Posebno oni nesrečniki so v strahu, ki so se vtihotapili preko kanadske meje.

Nekateri nezaželjeni gostje, kakor jih Amerika naziva, so se skušali pred registracijo izmuzniti preko meje v Kanado. Pri tem pa so padli v roke pravice. Tako je nedavno odpotoval neki Hrvat iz Novega grada pri Kolpi. Nezmožnega angleščine in ker ni imel pravih izkaznih listin, so ga oblastva na kanadski meji prijela. Vse take seveda potem odzenejo v njihovo domovino. Pred dvema leti, ko sem se peljal v staro domovino, sem imel na parniku priliko, opazovati take deportirance. Kakor ubijalci se peljejo v zamreženih celicah, pri čemer jih straža strogo nadzoruje. To navajam v opozorilo onim, ki imajo morda slične namene. Naj nikar ne potujejo v Kanado zato, da bi se od tam skušali vtihotapiti v Zedinjene države.

V Pittsburghu je precejšnja slovenska naselbina. Na severnovzhodni strani so slovenska katoliška cerkev, šola in Slovenski dom. Tudi precej slovenskih trgovin je tu. Tukajšnje društveno življenje se prav lepo razvija. Jaz sem uro in pol oddaljen od teh. Največ hodim na Sv. Višarje. Tako namreč imenujeva jaz in moj prijatelj kraj, kjer on prebiva. Tam kramljava in se čisto po starodomovinsko počutiva. Pri njem si tudi prav dobro poplaknem želodec. Klobuk pa leže postrani, ko se s tramvajem vračam domov. Enako se mi godi pri drugih prijateljih. Včasih res prav po kranjsko udarimo tisto o «Krančičevem Juriju»...

Spominjam se baš dobrične g. Petra Raucha. Ko sem bil na obisku v domovini, smo se včasih okrog gostilniške mize vsi nekam klaverno držali, tedaj pa je naš Peter vzel kozarec v roke in začel: «Kranjski fantje...» in vsa družba je takoj oživela. (Zal je g. Rauch med tem, ko je šlo pismo čez morje, že preminul. Op. ur.)

Sedaj je lepo povsod, ko je narava oživela iz dolgega zimskega spanja. Lepa Bela Krajina je gotovo vsa v cvetnem plašču. Jaz pa sem daleč od nje. Vsem prijateljem in naročnikom «Domovine» najlepše pozdrave. N. S.

Eure (Francija). Dovolite, da se tudi mi enkrat oglasimo v naši dragi «Domovini». Delamo v gozdovih. Zaslužek imamo še precej primeren. — 26. m. m. se je tu oženil naš rojak s Francozinjo. Svatbo smo praznovali po francoskem običaju in tudi godbe ni manjkalo. Mlademu paru želimo obilo sreče! — Pozdravljamo svoje sorodnike, prijatelje ter vse bralce in bralce «Domovine»: Oražem Ivan (Stari trg pri Rakeku), Muharič Anton, Filip in Mlakar Ivan (Babno polje), Lavrič Ludovik in Franjo (Loški potok), Modic Anton (Sodražica).

Lünen pri Dortmundu (Nemčija). Gospod urednik, dovolite tudi meni malo prostora v preljubi «Domovini», da boste vedeli, da smo tudi tukaj Slovenci, saj pravi star pregovor, da Slovenca in vrbca lahko povsod najdeš. «Domovino» prav radi beremo in jo vsak teden težko pričakujemo, ker je najboljši list, posebno za nas izseljence in nam prinaša toliko novic iz domačih krajev. Kdor še nima «Domovine», naj si jo takoj naroči. Nikomur ne bo žal! Po vrhu nam prinaša še lepe povesti, ki jih gotovo vsakdo rad bere v tujem kraju, kjer ne dobimo štiva v materinem jeziku. Piscu teh vrstic ugaja zlasti povest «Francozi in rokavnjači», ker sem doma z Gorenjskega pri Kranju in so mi vse tiste vasi znane, ki so opisane v povesti. Končno pošiljam

vsem bralcem in bralkam «Domovine» lepe pozdrave, zlasti vsem Gorenjcem in Gorenjkam okoli Kranja, posebno pa iz vasi Kokrice pri Kranju.

I. B.

Prva poroka po veliki noči

Zvijovič ve marsikatero in tudi ni hud, če človek njegovo ime izda javnosti; zato lahko izklepečem, kar mi je pravil te dni:

«Včasih je križ s priimki. Lahko je človek prav brihten, pa se piše Teleban ali celo Osel. In je lahko krotak kakor jagnje, a na vseh njegovih papirjih je pisano, da je Sršen. Oni dan sem nekje videl celo tablo z napisom: Marija Neroda, izprašana babica, pa sem si nehote mislil: Gorje, če je ta predstavnica važnega poklica res taka, za kakršno jo izdaja njen priimek!

Tako se je zgodilo, da smo na cvetno nedeljo slišali s prižnice, kako želita prejeti zakrament svetega zakona Martin Zlodej in Ada Suša. In je še rekel gospod župnik, naj naznani, komur bi bil znan kak zakonski zadržek. Zadržka menda ni bilo, kajti na veliko nedeljo je bil par oklican drugič in tretjič. Mudilo se jima je namreč, ker sta hotela imeti na veliki ponedeljek poroko ter si tako za nekaj dni podaljšati vesele praznike.

Martin Zlodej ni imel tako hudega poklica kakor je bilo hudobno njegovo ime. Delal je zibelke, postelje, omare, stole, mize in krste za mrličke ter je potemtakem, dobesedno povedano, spremljal ljudi od zibelki do groba.

Suša, njegova nevesta, je bila sredi najlepše mladosti; oče njen je dejal: sredi norosti. Do neke meje je bila tudi modi pokorna: lase je imela pristrižene in lepo nakodrane, kratka krila je nosila, v višje šole je hodila, kjer se ni nič učila — čisto po modi. Samo nekaj ji v modi ni bilo všeč: stradati ni marala, da bi bila bleda in vitka. Glede tega je bila pač še popolnoma starokopitna. Rdeča lica so se ji kar tresla in tudi sicer je tako stregla mlademu telesu, da ji je bila naenkrat vsaka obleka pretesna.

In še tole je bilo. Martin Zlodej je bil tujec in je bil prišel od kaj vem kod k nam v Posavje, Ada Suša pa je bila domačinka in je imela tu poleg drugega sorodstva še teto, ki je poznala samo dvojno ljubezen na svetu. Skoro živalsko slepo je ljubila svojo nečakinjo Ado in vneto je ljubila pijačo, zlasti žganje. Primerilo se ji je večkrat, da je čisto utopila v žganju zavest in je počenjala vsakojake nerodnosti. Bila je vdova in še v takih letih, ko ženske še ne ljubijo samote in se še vedno rade ozrejo po drugem spolu. Adin oče, pameten mož, je za spačeno svakinjo tudi čisto pametno skrbel. Dajal ji je stanovanje, hrano in obleko ter cele rešete dobrih naukov. Stanovanje teti Urši ni dosti zaleгло, ker se je rada klatila okrog in z večjim veseljem prenočevala kje pod kozolcem ali v kakšni zakajeni kuhinji na trdi klopi, nego doma v mehki postelji. Hrano je res použila, obleko pa, kar je je bilo odveč, je rajši poglala po grlu. Spričo takih navad se je zdelo svaku potrebno, da je dobre nauke včasih podkrepil s koristnimi dejanji. Nabunkal in naklestil je Uršo in jo potlej treščil spat. Potem je bila dobra, krotka in ponižna, dokler so se ji po obrazu in telesu poznali sledovi svakovih naukov. Tiste praznike so pa preživeli v najlepšem miru in slogi. Urša je lahko pila, kolikor je hotela, in je prišla tudi na veliki ponedeljek popoldne, ko je povedel Martin Zlodej Ado Sušo pred oltar, precej naložena v cerkev. Ljudi se je bilo nabralo polno, deloma zato, ker je bila to prva poroka po veliki noči, deloma zaradi ženina in neveste, mnogi so pa tudi prišli še kar iz navade.

Ženin je krepko zabasiral: «Da!» Nevesta je v mehkem altu vzdihnila: «Da!» Teta Urša pa v jok! Pa se je obrnil Adin oče k njej in zagodrnjal: «Kaj pa jokaš, Urša?»

«Oh, ali ne vidiš, da je našo Adico Zlodej vzal?» je milo zavila Urša tako glasno, da se je razlegalo po vsej cerkvi. Svaki ji je menda potlej

pošepetal, da to vendar ni nič hudega in da so prav zavoljo tega prišli v cerkev, a Urša je še bolj milo zaječala:

«Da, da, njo je vzel, mene je pa pustil!»

Tedaj smo izvedeli, česar dotlej nismo slutili. Kako je bilo pri srcu ženinu ali nevesti, ne vem, mi smo pač drli in tiščali iz cerkve, ker nismo mogli zadrževati smeha, Urša pa je bila že v terek po obrazu polna bul, ki so po višnjevkasti barvi in tudi po velikosti spominjali na pirhe.

Takole se lahko zgodi, kadar Zlodej Sušo vzame», je s porednim nasmeškom končal Zvijovič zgodbo in mi voščil vesele praznike in obilo pirhov.

A. B.

Kmetovi pomočniki

Ko izgine sneg in se v prirodi vzdrami vse ter znova oživi, obhajamo praznik vstajenja Odrešenikovega. Zmaga luči nad temo, zmaga življenja nam smrtjo. Slehernno srce se raduje, ko veselo in slovesno zapoje velikonočni zvonovi. Še narava sama je kakor vzradoščena. Po zelenih tratih in solčnih brežinah tekmujejo cvetlice v lepoti, raznotero grmičje krase prašni cveti — mačice in listni popki že zeleno brste.

Po maši, ko smo dali Bogu, kar je božjega, gremo počasi proti domu. Po zeleni trati in med njivami se vije poljska pot na vas.

«Kako je vse pognalo», se veseli oče Jernej, skrben in marljiv gospodar. Z božajočim pogledom se smehlja gladkim leham sočno zelene ozimine, travnikom, ki so že praznični v osveženi ruši, pa solncu, ki dobrotno obseva in ogreva to lepoto mladega življenja. Prejšnji dan je deževalo in zemlja je sočna in napojena. Tu in tam je videti glisto deževnico, ki se je potegnila iz mokre zemlje in rije drugje spet nažaj vanjo.

«Glejte no, kako rano so letos prišle deževnice na vrh!» pravi malo nejevoljen oče Jernej in meni, da morda ta zalega ne pomeni nič dobrega.

«Se motite, oče Jernej», pravi učitelj, ki gre z nami. «Ne veste, kako pridno in zvesto pomočnico ter zaveznico imate v deževnici.»

«Seveda,» se nasmehne možak, «kakor vi v naših kuštravih otročajih, ki vam leto in dan vrišče na ušesa.»

«Verjemite ali ne: povem vam, da bi bil ves vaš trud, vse gnojenje in oranje brezuspešno, ako ne bi imeli v zemlji milijarde in milijarde zaveznikov, ki vam pomagajo in opravijo vsa pripravljala dela, kar jih je treba v vašo korist.»

Ker je Jernej nezaupno pogledaval, je začel učitelj:

«Kar sem rekel, je trdno dokazana resnica. Zemska plast na svojem površju, oziroma proti njemu, ni mrtva, ampak jo oživlja nešteto neznatno malih življenj, bitij, ki jih s prostim očenom niti ne opazite. Znanost jim pravi geobionti (gé = zemlja; bios = življenje). Ta mala bitja, na meji med rastlino in živaljo, so kmetovi zavezniki. V vednem, neprestanem delovanju opravljajo važno presnavljanje zemske plasti. Hranijo se z živalskimi in rastlinskimi deli, ki v zemlji gnijejo, to se pravi razpadajo. S tem svojim delom zemljo neumorno orjejo, jo napravljajo lepo prhko in vrtajo vanjo nebroj neznansko majhnih prostorčkov, da lahko prodre zrak v zemljo. Ta mala rastlinska bitja pa tvorijo glavno hrano gliste deževnice, ki je mogočna kraljica tega za nas domala nevidnega sveta. Deževnica je tako rekoč pravi poljedelec. Vse žive dni orje. In še kako! Prst ona vso prežveči, prečisti in oplemeniti. Njeno telo je zgolj cevka. Na enem koncu sprejema prst vase, na drugem jo spet, temeljito

1234567890230987654321

Številke govorijo za jedilno mast Schichtov Ceres

Odrasel delaven človek potrebuje dnevno 3100 kalorij. Za pridobitev istih bi se moralo vzeti:

- Ceresa 0.34 kg
- Sirovega masla 0.41 kg
- Kruha 1.15 kg
- Jajec 2.3 kg
- Krompirja 4 kg
- Mleka 4.7 kg
- Zelja 11.4 kg

Najvišjo hranilno moč pri najmanjši količini daje

Schichtov Ceres JEDILNA MAST

100% ČISTA KOKOSOVA MAST

234567890230987654321

zrahljano, izloča iz sebe. Prej so menili, da se hrani glista zgolj z razpadajočimi ostanki rastlin, novejša preiskavanja pa so ugotovila, da tvorijo njeno poglavitno hrano zgoraj omenjeni geobionti. Zaradi njih rije po zemlji in tako prežveči ter prebavi ogromne množine prsti.»

«Kaj pa neki zmore glista?» se je nasmehnil Jernejc, a učitelj je bil brž pripravljen z odgovorom:

«Ena sama res ne došti, toda v zemlji jih živi milijone in milijone. To pa veste, da v slogi je moč! Da izginejo cela mesta, cele naselbine v teku stoletij pod zemljo, je v znatni meri zasluga teh raznoterih življenj, ki venomer orjejo, rijejo in grebejo. Če ne verjamete, vas o tem prepriča čisto preprost in lahek poskus. Vzemite kos opeke in jo položite n. pr. na vrt, čisto lepo na travo. Letos jo boste videli še vse leto, prihodnje leto tudi, čež nekaj let vam bo pa opeka izginila pod zemljo. Ako si niste kraja dobro zapomnili in morda že zaznamovali s kakšnim kolčkom, opeke ne boste našli več.»

«To je pa res», je potrdil Jernejčev Janez. «Ali veste, oče, koliko so se usedle v zemljo betonske cevi, ki leže za kozolcem že odtlej, ko smo napravljali greznico?»

«No, vidite», je zadovoljno pripomnil učitelj. «Kaj pa je krivo, da so se cevi tako usedle? Samo omenjene rastlinice-bakterije ter gliste in njim podobni črviči, ki venomer rijejo in orjejo po zemlji. S tem napravljajo v prsti luknjčave hodnike, ki ne vzdrže teže vaše betonske cevi, pa se podero, a cev se pogreza vedno globlje v zemljo.»

Med takim pomenkovanjem smo prišli do Jernejčevih. Stopili smo za kozolec in učitelj je dvignil enega izmed tam ležečih kosov cevi. Raznotera mala golazen se je trudila, da bi se hitro skrila očem, po prsti pa je bilo vse polno strug in stružic, komaj vidnih rovov in zarez, sami dokazi za resničnost učiteljevih trditvev.

«Človek pa res nikoli ne ve vsega», se je udal zdaj oče Jernejc.

«Vsega bržčas človek ne bo nikdar vedel», je pripomnil učitelj. «Priroda je pač čudo, ki je tako bogato v svojem snovanju, da nam vsak hip pokaže nov obraz.»

Oče Jernejc je prikal in nas povabil v hišo, kjer nam je mati Jernejčevka z žegnom kmalu pregnala učenjšake misli. Gospodar je še postavil majoliko na mizo in napolnil čaše.

«Zdaj pa le poplaskimo gliste in vso to golazen, če je še tako koristna», nam je smehljaje napil.

Ubogali smo in posedeli v veselem kramljanju ter gledali mladež, ki je zunaj na dvorišču v živahni tekmi sekala piruhe. Ivan A.

ŽENSKI VESTNIK

Kokošji gnoj

Na bodečem grozdčju (kosmulji) se često pojavijo poleti male gosenice, ki uničujejo listje. Te se dá na dvojno koristen način zatreti. Gnojiti moramo bodeče grozdčje ali kosmulje s kurjekji.

Potresajmo ta gnoj že pozimi pod grmiče. Dež in sneg ga spereta tekom zime v zemljo. Ker je pa kurji gnoj zelo oster, umori gosenice, ki so se zabubale v zemlji.

Da je ta gnoj res tako oster, se je pokazalo, ko je izjedel oljnato barvo z več let pobarvane deske. Razen tega pa je ta gnoj sploh izvrstno gnojilo. Najbolje ga uporabljamo, če ga v kakem sodu namočimo in potem z njim zalivamo razne rastline. Moramo ga pa seveda zadosti zredčiti. Dosežemo pa z njim dvojno korist pri kosmulji. Prvič uničimo z njim gosenice, drugič pa pospešimo rodovitnost.

Še ostrejši od kurjekov je golobji gnoj. Da temeljito uporabimo kurjeke, potresimo pod grede, kjer sede kokoši, lesnega pepela. Pepel ima namreč to prednost, da prežene kokošje uši. Zato posipajmo po kurnikih pepel, posebno pa v prostorih, kjer se kokoši kopljejo v prahu. To je boljše kot vsa druga sredstva in dá zraven še

dober gnoj. Kdor ima na razpolago šoto, naj to posipa pod kurje grede.

Za kuhinjo

Krompir z gorčico. Polovico čebule drobno zreži in jo zarumeni na masti, nato daj dve žlici moke in napravi bolj svetlo prežganje. Ko je prežganje gotovo, osoli, daj dve žlici gorčice (ženfa), malo popra, par kapljic kisa in dve kocki sladkorja ter zalij z juho, ali pa z vodo, če nimaš juhe. Ko je prevrelo, dodaj v oblicah kuhanega in na kosce zrezanega krompirja in pusti počasi vreti še četrť ure.

Pomarančni zdrob. V tri četrti litra vrelega mleka zakuhaj 8 dek zdroba, ga malo osoli in dodaj sladkorja, da je precej sladak. Ko se je zgostil, ga deni na hladno in ko se je ohladil, mu primešaj sok dveh pomaranč, tri deke sirovega masla, en rumenjaki in sneg enega beljaka. Vse skupaj dobro zmešaj in stresi v skledo, ki si jo pa poprej poplahnila z mrzlo vodo, in postavi na hladno. Ko se je strdilo, daj na mizo kot priboljšek h kosilu.

Špinača z jajci. Špinačo otrebi, operi in nato popari s slanim kropom. Ko se je ohladila, jo odcedi in še z roko otisni, na kar jo drobno sesekljaj ali pa pretlači skozi sito. Pretlačeni špinači primešaj dve žlici sirovega masla. Kozo dobro namaži s sirovim maslom, stresi noter špinačo, nanjo pa jajca (na vsako osebo po eno jajce), in sicer samo rumenjake, ki jih položi drugega zraven drugega in malo posoli, iz beljakov pa stolci sneg. K snegu primešaj nato še narišanega sira (parmezana) in namaži ta sneg površ špinače in po rumenjaki. Potem speci v pečici in ko postane sneg rumenkast, je špinača gotova.

Krompirjeve pogačice. Iz pol kile moke, 5 dek sladkorja, 2 dek kvasca, 7 dek masti, malo soli, enega jajca in dobrega četrt litra mlačnega mleka napravi testo in ga dobro umesi. Nato naj na toplem vzhaja. Ko je testo vzhajalo, zamesi vanj 10 dek kuhanega in pretlačenega krompirja. Moraš ga dobro mesiti, da se krompir sprime s testom, na kar primešaj še 10 dek orehov. Ko si testo dobro umesila, ga razvaljaj in izreži z obodcem majhne pogačice, ki jih pokladaj na pomazano pekačo precej vsaksebi. Vsako pogačico pomaži s sirovim maslom in peci v neprevroči pečici. Ko so pogačice pečene, jih pomaži še enkrat s sirovim maslom in posuj z vanilijnim sladkorjem.

Sirov kolač iz kvašenega testa. 30 dek moke, dve žlici sladkorja, dva rumenjaka, malo soli, malo limonine lupine in kvasca, ki si ga že prej pripravila v malo mlačnega mleka (dve deki kvasca zadostujeta). Iz vsega tega umesi testo, in sicer dobro, da bo bolj mehko. Potem deni testo na toplo, da vzhaja. Ko je testo vzhajalo, odreži za pest testa proč, ostalo testo pa razvaljaj in položi na pomazano pekačo. Nato ga namaži s temle nadevom, ki si ga že prej pripravila: 5 dek sirovega masla dobro zmešaj z 10 dekami sladkorja in enim rumenjacom, na kar primešaj četrt kile sočnega domačega sira, 4 deke rozin, žlico ruma in malo limonine lupinice. Ko si testo namazala s tem nadevom, pa naredi iz ostalega testa z dlanjo tenke palčice, ki jih položi površ nadeva v obliki mreže. Speci v pečici in pečeno razreži na poljubne kose.

Praktični nasveti

Kako pridelamo posebno debele buče. Če hočemo pridelati posebno debele buče, ravnajmo tako-le: Izkopljimo 70 cm dolgo in široko jamo in 35 cm globoko. To jamo napolnimo do polovice z goščo iz straniščnih greznic. Na ta gnoj natresimo 6 cm na debelo dobre gozdne zemlje ali pa dobro vrtno zemljo. V to zemljo potaknemo vzkaljeno bučno pečko ali pa 2 do 3 pečke, in potem, ko malo doraste, spulimo slabejši dve rastlinici in pustimo le najmočnejšo. Kakor hitro pa buča nastavi sad, pustimo le en poganjek z najlepšo bučo, drugo pa vse potrgajmo in porujmo. Ostali buči podložimo desko, da preprečimo gnilobo. Vse pozneje vzrasle poganjke po-

trgajmo sproti. Na ta način bomo pridelali velikanske buče.

Zatiranje glist. Gliste se žive od gnijočih rastlinskih ostankov, pa tudi od rastlinskih korenin. Na vrtu, če jih ni preveč, ne škodujejo dosti. V cvetličnih loncih pa že delajo škodo; tu kmalu zmanjka hrane v rastlinskih ostankih, pa se lotijo zdrave rastline, ki jo v kratkem času uničijo. Preganjamo jih z orehovo vodo, t. j. orehovo listje skuhamo in s to vodo zalivamo cvetlične lončke. Kmalu se gliste pojavijo na površju, kjer jih polovimo in pokončamo. Isti učinek kot orehovo listje pa ima tudi gorčična moka. To namočimo in potem zalivamo.

Kako zatiram bramorje. Kjer se naseli bramor v zelenjadne vrtove, dela veliko škodo. Najraje izpodjeda korenine solate. Preženemo ga, ako pridno okopavamo; pri tem mu uničimo gnezda. Lovimo bramorje pa tudi v cvetlične lonce, katere zakopljemo v zemljo do roba in spodnjo luknjico zamašimo. Med posamezne lonce položimo palice. Nerodne živali ne zlezejo čez nje, temveč lezejo ob njih, in tako padejo v lonce. V jeseni jih pa lovimo tako, da izkopljemo večjo jamo in vanjo natresemo konjskega gnoja. Ker je ta gnoj topel, se kmalu zbero bramorji v jami, kjer jih potem z lahkoto uničimo. Dobro pa je tudi po gredah, ko jih malo zmočimo, polagati deščice. Čez noč se radi zbirajo pod deskami bramorji, ki jih potem v zgodnjih jutranjih urah poberejo izpod desk in uničimo.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Cebelice so ga rešile

K o m e n d a, maja.

V torek 29. aprila je umrl in bil v četrtlet 1. t. m. pokopan šolski upravitelj v pokoju gosp. Miha Kabaj. Pokojnik je bil poleg vestnega šolnika tudi vnet sadjar in dober čebelar. Večino let svoje učiteljske službe je preživel v Hotedršici pri Logatcu in v Begunjah pri Cerknici. V prostih urah se je pečal tudi s pisateljevanjem, posebno za mladino. Največ je pisal za «Zvonček». Zlasti zanimivo je opisal Cerkniško jezero.

Pokojnik je bil kremenit, neupogljiv značaj v svojem naprednem in narodnem prepričanju. Nikdar ni klečeplazil pred nikomur. To svojo kremenitost bi bil plačal med vojno skoro s svojim življenjem. Rešiteljice so mu bile čebele, kar je po vojni sam večkrat poudarjal. Zaradi svojega nacionalizma je kot prijatelj Srbov prišel v preiskavo, bil zaznamovan kot osumljenec ter konfiniran v Begunjah, katerega kraja ni smel zapustiti. Najhuje pa je bilo zanj in za njegovo družino, da mu je bila odvzeta tudi plača. V tej veliki stiski so bile čebele njegove rešiteljice, ktere je v svojih čebelnjakih zdaj gojil s povečano vnemo in pri katerih je imel v Begunjah veliko srečo. Prav tedaj je silno lahko in po dobri ceni prodajal med. Dobival je zanj prav toliko, da je s tem dohodkom preživljal sebe in družino. Gosp. Kabaj je dal vzgled, da umno čebelarstvo tudi precej nese. Čebelarju ni treba iskati razvedrila pri pijači, ker je čebelarstvo samo po sebi zelo razvedrilno opravilo. Kjer je kraj za to, oprimate se te lepe kmetijske panoge!

Vestnemu učitelju, marljivemu sadjerejcu, vnetemu čebelarju ter zglednemu značaju Mihi Kabaju bodi ohranjen časten spomin!

ZANIMIVOSTI

× **Potres v Indiji.** V vzhodni Indiji v mestu Rangun in okolici je bil ta ponedeljek nenavadno hud potres, ki je porušil vse stare hiše. Pod ruševinami je našlo smrt okrog 40 ljudi, nad 100 pa je bilo ranjenih.

× **Skrivnostni oblaki v višini 27 kilometrov.** Že v letih 1871. do 1892. so opazovali na Norveškem čudne oblake, ki so menjavali barve vseh vrst. Že takrat so ugotovili, da so ti oblaki visoko nad običajnimi, niso pa mogli točno dognati

njihove razdalje od zemlje. Pozneje je odkril profesor Störmer v Oslu način, po katerem se da meriti višina severnega sijaja do 100 km nad zemljo. Ko so se pozimi leta 1926./1927. po daljšem presledku zopet pojavili taki oblaki, je profesor Störmer ugotovil, da so 27 kilometrov nad zemljo. O tej ugotovitvi pa so mnogi dvomili, kajti do takrat je bilo znano, da sega del našega ozračja, v katerem se delajo oblaki, samo 10 km nad zemljo. Nad tem pasom je prostor, v katerem nikoli ni oblakov. 27 km visoko bi oblaki po ugotovitvah znanosti sploh ne mogli biti. Lani so se pa zopet pojavili pisani oblaki in profesor Störmer je napravil 100 fotografskih posnetkov, iz katerih je razvidno, da so ti čudni oblaki res 22 do 26 km nad zemljo. Nastala je nova prirodna uganka, katero bo skušala znanost razvozlati.

× **Prazno krsto so pokopavali.** V bolnišnici v italijanskem mestu Bentivoglio je umrl najbogatejši meščan Luigi Bergamasco. Pogreb se je vršil z največjim sijajem. Ko so bili končani govor, v katerih so se poveljevale zasluge pokojnika, in so krsto spustili v rodbinsko grobnico, se je utrgala vrv in krsta se je razbila. Ta mučen dogodek pa je v največje začudenje pogrebecev razkril dejstvo, da je bila krsta prazna. Navzočni mestni župan je takoj razposlal slugo, da poišče pokojnika in pri tem je pomagalo tudi vse prebivalstvo. Ugotovili so, da so strežniki v bolnišnici pozabili položiti mrliča v krsto. Pogreb se je še istega dne ponovil in so truplo pokojnika brez nadaljnjih ceremonij položili k zadnjemu počitku.

× **Grob egiptskega duhovnika.** Egiptski raziskovalec Selim Hasan je odkril v bližini kairskih piramid grob duhovnika Tarsa Ankha, ki je živel 5000 let pred Kristusom. Najdeni so bili 8 kipi, ki ga predstavljajo kot otroka, odraslega in starčka. Dalje so našli kipe obeh njegovih hčerk, ki imata razgaljeni obleki brez rokavov, približno enako, kakor je sedanja moda. Dva nadaljnja kipa predstavljata svečeniško ženo v svetlomodri obleki z verižico okrog vratu. Zanimivo je dalje odkritje sarkofaga, pri čemer so našli tudi šahovsko tablo. Dosedaj se je splošno domnevalo, da izvira igra šah iz Perzije ali Kitajske. Po tem najnovjšem odkritju pa nastane vprašanje, ali ne izvira morda iz Egipta.

× **Ogromen požar ograja New York.** New York in okoliška mesta ograja katastrofalen gozdni požar, ki je zajel ogromne gozdove na severozapadu v širini 20 km. Ker piha močan veter v smeri proti mestu, se ogenj naglo širi. Več tisoč oralov je že popolnoma uničenih, gasilna akcija pa doslej nima nikakega uspeha in se je bati, da bo ogenj zajel še večji obseg. Južno-zapadni del New Hampshirea je že v plamenih ter je zgorelo nad 200 hiš. Iz vseh večjih krajev je bilo pozvano na pomoč vojaštvo.

× **Smrt čudaškega možaka.** Pri Boudryju na Savojskem so našli otroci pod skalo truplo 80letnega starca, ki je najbrž padel z visoke skale, na kateri je imel skromno kolibo. V kolibi je živel mož ločen od sveta že 20 let. Vse kaže, da je prišel iz nemške Švice, kajti ljudje iz bližnje vasi so povedali, da francoščine ni znal. Čim je prišel kdo v bližino skale, se je možak zaklenil v svojo kolibo in ni pustil nikogar blizu. Navadno je pa obmetaval ljudi s kamenjem. Prebivalci bližnje vasi so ga večkrat videli, kako je klečal na robu skale in molil ali čital sveto pismo. Puščavnik se je preživljal z mlekom, katerega so mu dajale tri koze. Poleg koz je imel še nekaj kokoši. Najbolj so bili ljudje presenečeni, ko so našli pod puščavnikovo posteljo 12.000 frankov, katere je skrival starec, ki je živel kot največji berač.

B.: «O, ta bi baš ne bil tako neumen. Mislim, da bi bil neumnejši oni, ki bi tako kožo kupil.»

Tudi odgovor.

Sinko: «Zakaj naša ura ne bije več kakor dvanajst udarcev?»

Oče (razmišlja, kako bo otroku najprimerneje odgovoril, in reče): «Zato, ker bi trinajst udarcev pomenilo nesrečo...»

Nedeljski lovec.

Profesor (odhaja na lov): «Torej, za nedeljo bom ustrelil zajca.»

Zena: «Saj ni treba. Mislim namreč v nedeljo pripraviti telečjo pečenko.»

Profesor: «Dobro, bom pa ustrelil tele.»

Grenko.

Oče (sinu, kateremu je prejšnji dan pomagal pri nalogi): «No, Mirko, kaj je pa danes rekel učitelj k tvoji nalogi?»

Sin: «Da sem jaz vsak dan bolj neumen.»

Napačno razumela.

Stric: «Veš, Lizika, četudi mi je zašlo svetlo solnce mladosti, vendar še sije prijazna luna starosti.»

Nečakinja: «O, striček, gotovo še ni nihče tako vznemeno govoril o svoji pleši.»

Listnica uredništva

Kočevje. Preveč žaljivo!

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov se posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročila. Oglasi oddelak «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Vajenec za sedlarsko obrt

priden in pošten, se išče. J. Kralj, sedlar, Železniki, Slovenija. 214

Čudežni Balzam!

Vaš «Radio-Balzam» sem preizkusil z popolnim uspehom; zato Vas prosim po povzetju 25 lončkov za moje odjemalce. S spoštovanjem Franc Mrak, čevljarški mojster, Hum pri Sotli, Rogatec. — Rešite se tudi Vi kurjih oči, bradavic, trde kože itd. Lonček 10 dinarjev (predplačilo) ali 18 dinarjev na povzetje pošlje: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška cesta 10a. Vozi Čarmanov avto. 207

Sprejem delavce

za izdelovanje cementne strešne opke na strojih «Gaspary». Plačam 19 par od komada. Hrana in stanovanje v hiši. Josip Röthel, Brezovica pri Kočevju. 280

Originalne francoske Vermorel škropilnice in žveplalnike

ter vse nadomestne dele za te aparate ima v zalogi po zelo ugodnih cenah tvrdka Lovro Petovar, Ivanjčkovci. Ceniki na zahtevo. 208

BOLEZNI

živčne, prehlada, hripe, španske, revmatizma, splošne utrujenosti i. dr., ozčrpajo organizem onim, pri katerih je kri onečiščena sstrupi narušene razmere materij (kakor je sečna kislina, urati, oksolati i. dr.). Zaradi zaščite samega sebe od bolezni, pa tudi radi njihovega zdravljenja, je potrebno očistiti od časa do časa kri od gori navedenih strupov s poznanim čistilec in takorekoč pomlajevalcem «Kalefluidom» D. Kaleničnika. Po dovršenem kurzu zdravljenja bolezni, slabosti se delavna sposobnost ojači in prejšnji bolnik zopet uživa vse lepote življenja svojih mladih dni. Brezplačno se pošlje nova metoda — «Pomlajevanje in zdravljenje bolezni». Obrniti se je: Beograd, Kralja Milana 58, Miloš Marković. 211 «Kalefluid» se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah.

je edino sigurno delujoče, absolutno neškodljivo sredstvo proti pijančevanju ter je prinesel že mnogim tisočim mir in srečo v hišo. Tudi brez vednosti pijanca uporabljiv (pomeša se lahko v jedila in pijače). Pri zadostni uporabi pri 95% vseh slučajev uspeh zagotovljen. 1 doza 20 tablet 45 Din, 1 steklenica 75 Din 3 steklenice 200 Din, 6 steklenic 350 Din.

Naslov za naročila:

«AURORA» Sekt. 59, Novi Sad, Željeznička 38

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi družba «Ilirija», Ljubljana, Dunajska cesta št. 46, telefon št. 2820. 30

Posestvo 35 johov

z vsem inventarjem, njive posejane z 12 merniki žita in 12 merniki krompirja, živine se lahko redi 4 do 5 glav, bukov in smrekov gozd, lep sadovnjak, se proda blizu Rimskih toplic za 65.000 dinarjev. — Florjanc, Vojvode Mišiča cesta 23/III., Ljubljana. 213

Dnevno 200, 300 dinarjev in še več

lahko zaslužite z delom v Vašem domačem kraju. Znamko za odgovor. «Tehna» družba, Ljubljana, Mestni trg 25/1. 107

Teden za tednom

že citate moj oglas, pa še vedno odlašate! Pustite vendar kajenje, ki Vam škoduje na zdravju in denarju! Uporabljajte «Nikoprost», ki stane enkrat za vselej samo 56 dinarjev. Kdor naroči pet steklenic, dobi poštine prosto. Od tisočev preizkušeno sredstvo! Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega ulica 17.

KAJENJE JE STRUP!

Vsako se lahko igraje odvadi zdravju škodljivega kajenja z našimi EX-tabletami. Po 14 dneh je prenehal kaditi najstrastnejši kadilec, ako je uporabljal 3krat na dan EX-tablete. So popolnoma neškodljive! 1 ovoj stane 30 Din in poština. Popolna kura 5 ovojev 145 Din franko. Razpošilja po povzetju: «AURORA» Sekt. 59, Novi Sad, Željeznička ul. br. 38.

Ako me pritisne revmatizem

ako me začne po telesu trgati in žgati, ali me po kakem prehladu bolijo zobje, grlo in glava — tedaj vedno najdem pomoč v krepki masaži s Fellerjevim prijetno dišečim Elsafluidom! Tudi notranje nekoliko kapljic na sladkorju proti slabosti, bolečinam in krčem v želodcu — večkrat čudovito pomaga!

Delajte tudi Vi tako — pomagalo bode tudi Vam!

Fellerjev Elsafluid, to že 33 let znano narodno sredstvo in kosmetikum, stane v lekarnah in vseh podobnih trgovinah: poizkusna stekleničica Din 6.—, dvojna steklenica Din 9.—, specialna steklenica Din 26.—. Po pošti najmanj za 62 Din pri:

EUGEN V. FELLER, Iekarnar, Stubica Donja, Elsatrg 360.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Pravi bedak.

A.: «Profesor Česnovec ti je bedak, da ga nima para na svetu. On bi prodal medvedjo kožo prej, nego bi ubil medveda.»

Zahtevajte cenik gratis in franko.

Birmanske ure za dečke
od Din 44.— naprej.

BIRMANSKA DARILA

H. SUTTNER, Ljubljana 5

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Birmanske zapetne ure, srebrna od Din 152.— naprej.
Birmanske zapetne ure, 14 Karat zlata, od Din 296.— naprej.

Zahtevajte cenik gratis in franko.

SREBRNE VRATNE VERIZICE (Colliers) od
Din 20.— naprej. ZLATNE VRATNE
VERIZICE (Colliers) od Din 85.— naprej.

GRASBENI INSTRUMENTI ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

DIREKTNO TOVARNE

GRAMOFONI HARMONIKE

MOLINE	od Din 95.—	TAMBURE	od Din 98.—	ROČNE HARMONIKE	od Din 85.—
MANDOLINE	od Din 134.—	TROMBE	od Din 505.—	KRUPITIZNE	od Din 1590.—
VIJARI	od Din 207.—	KLAVIRI	od Din 120.—	GRAMOFONI	od Din 345.—

MEINEL & HEROLD, Maribor 104-B.

Prima gonilna jermena
in vse mlinsko-tehnične potrebščine vedno v zalogi pri tvrdki
CADEZ & BRCAR, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35
77

Kovaci!

Najcenejši koks 100 kg . . . Din 85.—.
Pri večjem naročilu popust!
LJUBLJANSKA MESTNA PLINARNA.

REVMO-ISCHIAS

odpravlja pravočasno zdravljenje v kopališču Pistyan ali doma Pistyansko blato ali gotovi obkladki (kompresse). — Brezplačni opis in informacije:

L. SCHREIBER, Zagreb, Strossmayerov trg 1/II.

Beli zobje

olepšajo vsak obraz. Cesto že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvježujočo Chlorodont-pasto, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na stranicah zob, ako se uporablja posebno izdelano ščetkico za zobe. Ostanke jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprijeten duh ust, odstranjujejo se najtemeljiteje z Chlorodont-ščetko. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehek ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zapeljati), dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvoornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 55. 24

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15
DEŽNIKI
NA MALO NA VELIKO
Ustanovljeno 1839 52 Telefon 2282

DVOKOLESA — teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinejšega modela. Izdeluje se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli, Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko. **TRIBUNA "F. B. L.", tovarna dvokoles in otroških vozičkov** Ljubljana, Karlovška cesta štev. 4.

Pojasnjujočo brošuro

o protinu, ishiasu, revmi, želodčnih bolečinah, žolčnih kamnih in živčnih boleznih proti plačilu poštnine 10 Din pošlje vsakemu trpečemu vodstvo
F. TOPLAK, Ljubljana, Gerbičeva ulica 19
pod «Radiushema» 179

Opekarna Direkcije državnega rudnika Velenje ima na razpolago

zidno opeko

zelo dobre kvalitete po ceni 470 Din za 1000 kom. franko opekarna, oziroma 500 Din franko vagon Škale (rudnik).
Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje.

Zahtevajte brezplačni CENIK

14 dni na poskušnjo, ako ne ugaja se vrne denar

Elegantna

plitka dobra in cenena ura

Din 99.—

3letno jamstvo.

Enaka ura v boljši izdelavi

Din 120.—

5letno jamstvo. 243

A. Kiffmann, Maribor 143-c

Razpošilja se le proti povzetju.

Pravilna pot, ki vodi do ozdravljenja živcev!

Bolni, izčrpani živci grenijo življenje, povzročajo mnogo trpljenja, kakor zbadanje, nadležne bolečine, omedlevico, strašljivost, šumenje v ušesih, motnjo pri prebavi, jezljivost, pomanjkanje volje za delo in druge slabe pojave.

Moja ravnokar izšla poučna razprava Vam kaže pravo pot, kako se boste osvobodili vseh teh bolečin.

V njej so opisani vsi vzroki, postanek in zdravljenje živčnih bolezni po dolgoletnih izkušnjah.

Ta evangelij zdravja pošljem vsakomur

popolnoma zastonj, če ga zahteva od doljnega naslova.

Tisoče zahvalnic potrjuje edini obstoječi uspeh neumornega in vestnega iskajočega dela za dobrobit boleljajočega človeštva. Kdor spada k veliki četi živčno

bolnih in kdor boluje na teh mnogoštevilnih pojavih, si mora nabaviti mojo knjižico utehe!

Prepričajte se sami,

da Vam ničesar neresničnega ne obljubljam, ker pošljem vsakomur, ki mi piše, popolnoma brezplačno in franko poučno razpravo. — Zadostuje dopisnica na:

Ernest Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13, Abt. 321.